DRZEWO POLSKIE

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM PRZEMYSŁU I HANDLU DRZEWNEGO ORAZ LEŚNICTWA

REDAKCJA i ADMINISTRACJA w WARSZAWIE ul. PIĘKNA Nr. 13 m. 3, TELEFON 112-96

PRENUMERATA KWARTALNA łącznie z dodatkami w kraju zł. 12, zagranicą $ 2.50	KONTO CZEKOWE P. K. O. Warszawa Nr. 16.350	TARYFA OGŁOSZENIOWA NA OSTATNIEJ STRONIE

Przedruk bez podania źródła wzbroniony.

Rok III *Warszawa, dn. 10 lutego 1929 r.* *№ 3*

INŻ. STANISŁAW KRUK
WARSZAWA

Czy i w jakim stopniu opłacają się tartaki państwowe?

Według szczegółowego planu finansowo - gospodarczego na okres obrachunkowy od 1-go października r. 1929 do 30-go września 1930 zamieszczonego w preliminarzu budżetowym na rok 1929/30 mają dać tartaki państwowe dochód netto 2.943.523 zł.

Do przetarcia preliminuje się 148.600 m³ materjałów okrągłych, z czego 143.600 m³ na tartakach państwowych, prowadzonych we własnej administracji oraz 5.000 m³ na tartakach prywatnych za ekwiwalent w postaci części produkcji.

Z preliminowanej do przetarcia masy na tartakach państwowych ma się otrzymać 87.715 m³ materjałów tartych, a z tytułu ekwiwalentu za przetarcie surowca na tartakach prywatnych 2.650 m³.

Na dochód brutto z tartaków państwowych w ogólności mają się składać wpływy ze sprzedaży materjałów tartych i z produkcji ubocznej, na tartakach we własnej administracji prowadzonych w kwocie . . . . 11.440.980 zł.
oraz tenuty dzierżawnej w gotówce za tartaki dzierżawione w kwocie 1.725.924 zł.
Razem . . . . 13.166.904 zł.

Na wydatki tartaczne mają się składać:

Koszty nabycia surowca	w kwocie	6.610.000 zł.
Koszty dostawy surowa	„	1.055.099 „
Koszty przetarcia	„	1.524.084 „
Wydatki administracyjne	„	360.494 „
Opłaty ubezpieczeniowe	„	90.800 „
Koszty produkcji ubocznej	„	3.216 „
Koszty inwestycyj	„	556.688 „
Inne wydatki	„	20.000 „
Ogółem . . .		10.223.381 zł.

Z powyższego przedstawienia wynika, że przedsiębiorstwo „Lasy Państwowe" prowadzi pewną ilość tartaków we własnej administracji, że nie wie ką część surowca przeciera na prywatnych tartakach i że pewna część tartaków jest wydzierżawiona.

Co się tyczy tartaków wydzierżawionych, jako też przecierania surowca na prywatnych tartakach, to niestety dane zawarte w preliminarzu budżetowym są tak skąpe, iż żadnej analizy z punktu widzenia ekonomicznego nie da się przeprowadzić.

Można natomiast przeprowadzić do pewnego stopnia analizę rentowności tartaków państwowych prowadzonych we własnej administracji.

Odnośnie wyzysku materjałów tartych z surowca, to spodziewają się tartaki państwowe osiągnąć go w wysokości 61,08%.

Koszty własne rozkładają się na poszczególne elementy w sposób następujący:

1) Surowiec (143.600 m³) .	6.387.600 zł.
2) Dostawa surowca . . .	1.055.099 „
3) Koszty przetarcia . . .	1.527.084 „
4) Administracja	360.494 „
5) Swiadczenia socjalne . .	90.800 „
6) Koszty produkcji ubocznej	3.216 „
7) Inne	20.000 „
Razem . .	9.444.293 zł.

Koszty produkcji przeliczone na 1 m³ surowca będą wynosiły:

1) Surowiec . .	44,48 zł.)		67,6%)	
2) Dostawa su-surowca . .	7,35 zł.)	51,83 zł.	11,2%)	78,8%
3) Koszty przetarcia . . .	10,62 zł.	. .	16,1%	
4) Administracja	2,52 zł.	. .	3,9%	
5) Swiadczenia socjalne . .	0,62 zł.	. .	0,9%	
6) Koszty produkcji ubocznej	0,02 zł.		—	
7) Inne . . .	0,15 zł.		0,3%	
Razem . .	65,76 zł.	. . . .	100%	

Koszty produkcji przeliczone na 1 m³ materjału tartego będą wynosiły:

1) Surowiec . .	72,65 zł.)		67,6%)	
2) Dostawa surowca . . .	12,08 zł.)	84,73 zł.	11,2%)	78,8%
3) Koszty przetarcia . . .	17,39 zł.	. .	16,1%	
4) Administracja	4,21 zł.	. .	3,9%	
5) Swiadczenia socjalne . .	1,00 zł.	. .	0,9%	
6) Koszty produkcji . . .	0,03 zł.	. .	—	
7) Inne . . .	0,29 zł.	. .	0,3%	
Razem . .	107,65 zł.	.	100%	

Wydatki na inwestycje w wysokości 555.688 zł. nie mogą być uwzględniane w kosztach własnych i z tego powodu tutaj też nie zostały uwzględnione.

Według preliminowanych kosztów produkcji będzie wynosił koszt 1 m³ surowca loco tartak średnio 51,83 zł., co wynosi 78,8% ogólnych kosztów produkcji.

Koszt przetarcia 1 m³ surowca będzie wynosił 10,62 zł., t. j. 16,1%, wydatki administracyjne w przeliczeniu na 1 m³ surowca 2,55 zł., t. j. 3,9%, świadczenia socjalne 0,62 zł., t. j. 0,9%, koszty produkcji ubocznej i inne wydatki 0,17 zł., t. j. 0,3%.

Po przeliczeniu kosztów produkcji na 1 m³ materjałów tartych potrzebny surowiec (1,63 m³) dla 1 m³ materjałów tartych według preliminarza budż. obciąży produkcję 84,73 zł., koszty przetarcia 17,39 zł., wywydatki administracyjne 4,21 zł., świadczenia socjalne 1 zł., koszty produkcji ubocznej i inne wydatki 0,29 zł.

Wobec tego koszt własny 1 m³ materjałów tartych osiągnie cyfrę **107 zł. 60 gr.**

Według komisji ankietowej dla badania warunków i kosztów produkc i oraz wymiany,. stosunek poszczególnych elementów kosztów produkcji tartacznej, wypośrodkowany na podstawie badań licznych tartaków, był w roku 1927 następujący dla:

surowca loco tartak od	57%	do	68%
przetarcia (robocizna, utrzymanie maszyn i urządzeń, amortyzacja) od	18,2%	do	20,7%
świadczeń socjalnych od	1,5%	do	1,6%
administracji od	4,5%	do	8%
oprocentowania kapitałów od . .	2%	do	8,8%
podatków od	1,4%	do	1,8%

Porównując preliminowane koszty własne produkcji tartaków państwowych z kosztami własnymi produkcji tartacznej na podstawie badań komisji ankietowej widzi się, że koszt surowca dla tartaków państwowych jest preliminowany znacznie wyżej bezwzględnie i względnie od kosztów stwierdzonych przez komisję ankietową wogóle w przemyśle tartacznym w roku 1927, natomiast inne koszty produkcji są preliminowane dla tartaków państwowych niżej od cyfr komisji ankietowej.

Nie są natomiast wliczane w zupełności przez tartaki państwowe do kosztów własnych:

1) podatki,

2) oprocentowanie kapitału inwestycyjnego i obrotowego.

Jakkolwiek tartaki państwowe podatków nie opłacają, to jednak dla racjonalności kalkulacji kosztów własnych winny być one w obliczeniu uwzględnione.

Nie mniej też winno być uwzględnione oprocentowanie kapitałów tak własnych jak pożyczonych, inwestycyjnych i obrotowych.

Dodając do powyżej wyprowadzonej sumy kosztów własnych 1 m³ materjałów tartych w tartakach państwowych 107,65 zł. wypośrodkowane przez komisję ankietową % % a mianowicie około 1,5% na podatki t. j. 1,50 zł. i około 5% na oprocentowanie kapitału t. j. 5,35 zł., koszty własne 1 m³ materjałów tartych w tartakach państwowych będą wynosiły **114 zł. 50 gr.**

Ponieważ cena sprzedażna 1 m³ materjałów tartych wraz z produkcją uboczną jest spodziewaną w wysokości 126 zł. 60 gr. (cyfra ta powstała z podzielenia 11.440.980 zł. przez 87.715 m³ + 2.650 m³), więc czysty zysk na jednym m³ osiągnie sumę (126 zł. 60 gr — 114 zł. 50 gr.) = 12 zł. 10 gr.

Niewątpliwie będzie to bardzo piękny zysk.

Uzależniony jest on jednak od dwóch czynników:

1) od osiągnięcia wyzysku 61,08%;

2) od osiągnięcia preliminowanej ceny sprzedażnej średnio 126 zł. 60 gr. za 1 m³ materjałów tartych wraz z uboczną produkcją.

Bilans i rachunek strat i zysków po upływie okresu obrachunkowego pokażą, o ile cyfry dotyczące wyzysku i ceny sprzedażnej były realnie preliminowane.

MIECZYSŁAW SIEDLICKI

Dyrektor Firmy „Zakłady Przemysłowo-Chemiczne" w Augustowie

Warunki, mogące zapewnić trwały rozwój przemysłu elementarnej przeróbki drewna odpadkowego

Faktem jest, że błędna polityka Lasów Państwowych uniemożliwia rozwój przemysłu suchej destylacji drzewa w Polsce.

Główniejsze sposoby naprawienia tego stanu rzeczy, jaki powstrzymuje rozwój chemicznej przeróbki drzewa, są następujące:

I. Zastosowanie długoterminowych umów dzierżawnych, dla obniżenia kosztów amortyzacji, związanych z postępową produkcją.

II. Całkowite zniesienie t. zw. „obowiązującego minimum przerobu", jako warunku niezgodnego z zasadniczemi wymaganiami każdego przemysłu, który to warunek nie przewiduje wypadków natury siły wyższej, narzuca pewne metody samej produkcji, nie dając wzamian żadnej gwarancji celowości stosowania tej czy innej metody, a najważniejsze, że system szablonowego i biurokratycznego traktowania danego przemysłu jest stosowany bez jakichkolwiek teoretycznych podstaw, niwecząc całkowicie poczynania inicjatywy prywatnej.

III. Wprowadzenie dla surowców, nadających się dla chemicznej obróbki drzewa, ich fabrycznej rynkowej wartości, gdyż obecnie z całego szeregu cennych surowców, **zupełnie nie branych pod uwagę,** jest używana tak zwana stara ogniła z bielu **karpina sosnowa, bez żadnej własnej wartości,** a cena jej uzależnia się od rodzaju zużycia (patrz p. IV.) i przy oddawaniu takiej karpiny **dla chemicznej przeróbki,** Lasy Państwowe uzależniają cenę karpiny od giełdowego kursu złota z dodatkiem opłat za karpinę pod postacią bezpłatnych świadczeń pieniężnych i w naturze (pańszczyzna) na rzecz Skarbu Państwa, natomiast **przy zużywaniu karpiny na opał jest ona oddawana bezpłatnie lub p/g taksy, jednak nie znajduje reflektantów lub w nieznacznych ilościach.**

IV. **Wprowadzenie klasyfikacji surowców dla chemicznej obróbki drzewa w uzależnieniu od wydajności.** Obecnie istnieje tylko teoretyczny podział jedynie karpiny sosnowej w uzależnieniu od jej sposobu zużycia, a więc wszystka karpina ma nazwę karpiny opałowej, z oznaczoną taksą obowiązującą około gr. 40 za 1 mtr. przestrzenny, o ile nabywca deklaruje zużycie karpiny na opał i wywozi ją po za tereny Lasów Państwowych, lub gdy karpina nie znajduje wogóle nabywców, pomimo oddawania jej nawet bezpłatnie za t. zw. oczystkę, natomiast w wypadku, gdy karpina sosnowa (na inną dotychczas niema zapotrzebowania) brana jest dla chemicznej przeróbki, — wtedy taka sama j. w. karpina otrzymuje dodatkową nazwę „karpiny technicznej", z dodatkowemi „wartościami" i wówczas należy za karpinę płacić:

1) Cenę taksy obowiązującej za karpinę opałową t. j. około gr. 40 za 1 mtr. prz.

2) Cenę t. zw. „tenuty" za karpinę techniczną, zł. 4 do 6 za 1 mtr. prz.

3) Wydatki, związane z wybudowaniem instalacji na rzecz Skarbu Państwa kosztem dzierżawcy, które obciążają 1 mtr. prz. karpiny sumą około zł. 5. — przy długoterminowej dzierżawie, a około zł. 15 — przy krótkoterminowej.

4) Opłatę asekuracji od pobudowanej przez dzierżawcę instalacji na rzecz Skarbu Państwa, obciążająca 1 mtr. prz. około gr. 70.

5) Koszty wykonania bezpłatnego na rzecz Skarbu Państwa świadczeń w naturze, nie mających nic wspólnego z chemiczną przeróbką drzewa, naprz. pobudowanie gajówek, wyłuszczanie szyszek i oczyszczanie nasion leśnych itp. co obciąża 1 mtr. prz. karpiny sumą zł. 2 do 5. — w ogólnej sumie Skarb Państwa, a właściwie Lasy Państwowe żądają za karpinę, braną do chemicznej przeróbki, od zł.12 do zł. 27. Oczywiście takie ceny wykluczają wszelką możliwość racjonalnej kalkulacji przemysłowej.

Powyższe dodatkowe opłaty i świadczenia za karpinę sosnową t. zw. opałowo - techniczną, są tem większe, im bardziej postępowo prowadzona jest produkcja chemicznej przeróbki drzewa.

V. Skarb Państwa, jako jedyny właściciel dużych terenów leśnych, na których może rozwijać się przemysł chemicznej przeróbki drewna, nie korzysta zupełnie z możności wywarcia wpływu na kierunek i jakość produkcji, lecz przeciwnie, popiera mimowoli **utrzymanie tego przemysłu na najniższym poziomie (co jest celem niemieckiego przemysłu chemicznego) i pozyskiwania z tego źródła jaknajmniejszych korzyści dla Skarbu Państwa i ogólnego życia gospodarczego.** Mianowicie przyjęcie za podstawę do umów dzierżawnych surowca t. zw. karpiny sosnowej technicznej, która w praktyce jest starą ogniłą z bielu

karpiną sosnową, jakiej jednorazowy zapas powstał na skutek wojny światowej, i używanie tylko tego rodzaju karpiny, tłomaczy istnienie przestarzałej kopulakowej produkcji. Lasy Państwowe usunęły tem inicjatywę i przedsiębiorczość prywatną, gdyż dozwolone i tolerowane marnotrawstwo prymitywnej produkcji wytwarza zbyt uciążliwą i nieuczciwą konkurencję dla racjonalnej produkcji, albowiem krótkie terminy dzierżawne i kosztowne nowoczesne instalacje nie mogą konkurować z kopulakami chociażby z powodu wysokich kosztów amortyzacji, tembardziej, że Lasy Państw oddają, drogą publicznych przetargów, tereny karpinowe wyłącznie dla eksploatacji starej ogniłej karpiny sosnowej. Na takich terenach jest do pozyskania 400 — 1000 mtr. prz. karpiny (roczny obrót brutto w przedsiębiorstwach kopulakowych wynosi zł. 6. — 15.000 rocznie) rocznie najwyżej. Od prymitywnej produkcji nie jest wymagane przerabianie świeżej karpiny, gdyż ten warunek oznaczałby bezwzględną likwidacją podobnej produkcji, natomiast wysuwane jest żądanie w stosunku do postępowej produkcji, aby przerabiała świeżą karpinę po tej samej cenie, za jaką otrzymuje prymitywna produkcja wysokocenną i wydajną starą ogniłą karpinę.

Bezwzględne popieranie przez Lasy Państwowe wyłącznie produkcji prymitywnej udowadnia, że z całego szeregu odpadkowego drzewa, jako surowca dla chemicznej przeróbki, wybrany został jedyny surowiec t. zw. stara ogniła karpina sosnowa, na przeróbce której jest wyłącznie oparte istnienie prymitywnej kopulakowej produkcji pomimo, że zapas starej ogniłej karpiny jest już prawie wyczerpany; co zaś do niezmiernie dużych ilości surowca, jaki regularnie powstaje pod postacią świeżej karpiny, to takowa zdecydowanie została przeznaczona jako nawoz leśny, gdyż dotychczas nie było wypadku, aby Lasy Państwowe chciały pozyskać jakiekolwiek dochody z odpadkowego drzewa, choćby tylko ze świeżej karpiny, która jako cenny surowiec przedstawia sumy miljonowe, a przy całkowitej przeróbce chemicznej — sumy miljardowe.

Wprost niezrozumiałą jest przyczyna całkowitego i zupełnego wyeliminowania z ogólnego życia gospodarczego tak cennego surowca, jakim jest odpadkowe drzewo w Polsce, które jako surowiec staje w pierwszym rzędzie z innemi surowcami naprz. ropą naftową, węglem kamiennym burakami cukrowniczemi, kartoflami itd., a w całym szeregu wypadków jest nie do zastąpienia. Rezultatem tego jest, że zamiast eksportować, musimy importować produkty destylacji drewna, jak to: żywica, kalafonja, spirytus metylowy, terpentyna, aceton, kwas octowy, kreozoty, fenole i cały szereg artykułów pochodnych, a mających niezmiernie ważne zastosowanie w przemyśle, obronie oraz jako środki lecznicze etc. Odpadki drzewa nieprodukcyjnie gniją lub używane są na opał, a dla węgla kamiennego musimy szukać zagranicznych rynków zbytu!

VI. Pomimo masowych bankructw dzierżawców terenów karpinowych, ogłaszane są ciągle nowe przetargi, na które zgłaszają się coraz to nowi reflektanci, których jedynemi kwalifikacjami dla prowadzenia chemicznej przeróbki drewna jest ryzyko i możność złożenia minimalnej kaucji, co daje im prawo wejścia do lasów państwowych i eksperymentywania najbardziej prymitywną produkcję. Nie są wykluczone wypadki, gdy poczynania jednostek fachowych nad stworzeniem postępowego przemysłu bywają likwidowane z małoważnych przyczyn, a na ich miejsca wchodzą ignoranci, którzy niszczą postępową placówkę i na gruzach jej rozwijają produkcję prymitywną, zacofaną.

VII. Uzdrowienie dotychczasowego stanu rzeczy i nadanie właściwego kierunku chemicznej przeróbce drewna może być uskutecznione drogą szybkich i radykalnych zmian, co może i powinno dać odpowiednie rezultaty.

Zmiany te w ogólnych zasadniczych zarysach przedstawiają się następująco:

a) wstrzymanie eksportu niestandaryzowanych fabrykatów pochodnych destylacji drewna;
b) finansowe popieranie przez Skarb Państwa postępowego przedsiębiorstwa chemicznej obróbki drewna, jako stacji doświadczalnej i eksperymentalnej, z jednoczesnem utworzeniem przy takiem przedsiębiorstwie dokształcających zawodowych kursów dla majstrów i techników, celem przygotowania sił fachowych w dziedzinie destylacji drewna;
c) szybkie i skuteczne przeprowadzenie rewizji warunków umów dzierżawnych, z udziałem ekspertów, celem ujednostajnienia warunków i nadania im zasadniczych realnych podstaw, stosowanych w przemyśle i handlu.
d) zreformowanie sposobów obliczania i wydawania drewna odpadkowego, którego pomiar na metry przestrzenne lub kupy, stosy itd. oraz formalności, z tem związane, podrażają wartość surowca, a nie dają faktycznego określenia ilości.

VIII. usilne popieranie przemysłu żywicowania drzew.

IX. uzgodnienie chemicznej eksploatacji lasów z interesami prawidłowej gospodarki leśnej.

INŻ. STANISŁAW IHNATOWICZ
WARSZAWA

Budżet Ministerstwa Rolnictwa na r. 1929/30

(Ciąg dalszy).

W poprzednim artykule o budżecie (Drzewo Polskie Nr. 2 z r. b.) w tab. II. ustosunkowanie drewna użytkowego, opałowego i drobnicy obliczono odnośnie do masy drzewnej, liczonej bez karpiny. Gdy policzymy karpinę, wówczas udział procentowy poszczególnych grup przedstawia się następująco: drewno użytkowe — 54,44%, drewno opałowe i drobnica razem — 42,57%, oraz karpina — 2,99%, ogółem masy drzewnej 7.303.905 m³.

Jeżeli porównamy powierzchnię, produkującą las, projektowaną masę drewna do użytkowania i jej ilość, przypadającą na 1 ha powierzchni produkującej, to

stwierdzimy znaczne zmiany. Wielkość powierzchni produkującej na r. 29/30 jest z m n i e j s z o n a o 0,43% = 10.956 ha, ilość masy drewna pozyskiwanego s p a d a o 10,3% = 838.527 m³.

W budżecie niema wyjaśnienia, skąd wynikł ubytek powierzchni leśnej, tembardziej niezrozumiały, że ogólna powierzchnia lasów nie zmniejszyła się, lecz wprost przeciwnie wykazuje pewien, aczkolwiek nieznaczny, wzrost (+ 876 ha).. Można wobec tego przypuszczać, że ubytek powierzchni leśnej wynika albo stąd, że przy rewizji planów urządzeniowych ujawniono powierzchnie nie leśne, które omyłkowo dotąd zaliczano jako leśne, albo też stąd, że dotychczasowe powierzchnie leśne wyeksploatowano w pień, przeprowadzone zaś nieumiejętnie odnowienie nie dało pozytywnych wyników tak, że wreszcie zdewastowana gleba okazała się nieużytkiem, w sensie produkowania lasu. Ale jak rzecz się przedstawia w istocie, nie wiadomo. Niezbędnych ku temu wyjaśnień w preliminarzu budżetowym Min. Rol., ani w planie finansowo-gospodarczym Lasów Państwowych — niema. Najwidoczniej zrobiono z tego tajemnicę stanu tak, jak się to ma dotychczas z drukowanemi za lata ubiegłe sprawozdaniami z gospodarki Depart. Leśnictwa w lasach.

Z porównania ilości masy nadziemnej drewna, przypadającej z wyrębu na 1 ha powierzchni leśnej w r. 1928/29 i w r. 1929/30 (tab. III) możemy stwierdzić, że obecnie z 1 ha ma się pozyskiwać drewna 2,8 m³, czyli tyle, ile wg. dotychczasowych prowizorycznych obliczeń ma wynosić roczny przyrost. Kilka lat temu w lasach Państw., z rozmaitych przyczyn, rąbano rocznie po kilkanaście miljonów m³.; wówczas znakomicie przekraczano szacunkowo ustalaną wysokość rocznego przyrostu masy drzewnej na 1 ha. Dziś należałoby stwierdzić znaczną pod tym względem poprawę, gdyż powrót do wyrębu w wysokości, zgodnej z rocznym przyrostem, jest jedną z najważniejszych kardynalnych podstaw prawidłowej gospodarki leśnej, w sensie zachowania trwałości i ciągłości pozyskiwanych dochodów.

Oczywiście wyręby roczne w wysokości rocznego przyrostu, tudzież umiejętne, zgodne z racjonalną gospodarką leśną pobieranie użytków z lasu (dokonywanie tych wyrębów) są niezbędnemi warunkami prawidłowej gospodarki leśnej, lecz same jeszcze n i e s ą c z y n n i k a m i w y s t a r c z a j ą c e m i, aby decydować o tej prawidłowości. Dopiero racjonalne odnowienie i pielęgnowanie lasu, a więc wogóle hodowla lasu jest tym czynnikiem, który w połączeniu z dwoma poprzedniemi decyduje o prawidłowości i racjonalności gospodarki leśnej.

Wobec tego, że żaden budżet ani plan finansowo-gospodarczy nie może wyrazić stanu gospodarczego lasu pod względem hodowlanym, przeto winny być do niego dołączone materjały, któreby pozwalały sądzić rzeczowo o tym stanie. Brak tych materjałów jest równoznaczny z brakiem najgłębszej treści, powiedziałbym „ż y c i a“ wszystkich planów finansowo-gospodarczych Lasów Państw.

Społeczeństwo ma prawo wiedzieć, orjentować się i kontrolować politykę leśną państwa, bez tych zaś materjałów jest to niemożliwem. Że dotychczas odpowiednie dane rzeczowe nie zostały opublikowane i udostępnione, jak to np. czynią z reguły czy to St. Zjednoczone, czy Niemcy, czy inne państwa, poczuwające się do odpowiedzialności i przed społeczeństwem i przed historją, świadczy nader niepochlebnie o postępowaniu Min. Rolnictwa, a co gorsze pozwala przypuszczać, że Lasy Państw. pod względem hodowlanym pozostawiają bardzo wiele do życzenia.

Że nie wszystko „tam“ jest w porządku stwierdziła to również Najw. Izba Kontroli Państwa. Zwyżkę dochodowości Las. Pań. N. I. K. P. przypisuje głównie i przedewszystkiem „n a d m i e r n e m u w y r ę b o w i d r z e w a, p r z e r a s t a j ą c e m u r o c z n y p r z y r o s t n a t o m i a s t m i e r n e s ą p o s t ę p y w d z i e d z i n i e u r z ą d z a n i a l a s ó w i o d n a w i a n i a w y r ę b u t a k, ż e w y k a z a n y w z r o s t d o c h o d ó w n i e ś w i a d c z y b y n a j m n i e j o r a c j o n a l n e j g o s p o d a r c e l e ś n e j, l e c z r a c z e j o j e d n o s t r o n n o ś c i w p o l i t y c e g o s p o d a r c z e j M i n i s t e r s t w a c o d o l a s ó w“.

Plan użytkowania drewna preliminowanego pg zasadniczych rodzajów pozyskiwanych materjałów przedstawia tab. IV (patrz str. 59).

Najbardziej interesującemi w tem zestawieniu są: stosunek cen przeciętnych, preliminowanych do pozyskania w r. 28/29 i r. 29/30, oraz formy sprzedaży drewna.

Formy sprzedaży drewna użytkowego, opałowego i karpiny, oraz wszystkich tych rodzai materjałów razem, przedstawiają tab. V., VI. i VII.

TAB. V.

Formy sprzedaży drewna użytkowego

Okres gospodarczy	Ogółem m³	S p r z e d a ż		
		Na pniu	w stanie ściętym lub wyrobionym na koszt Skarbu	
			w lesie	z dowozem do tartaków, kolei lub składnic
1927/28	4.645.772	53.41%	37.34%	9.25%
1928/29	4.625.515	37.04%	54.20%	8.76%
1929/30	3.976.005	32.52%	57.79%	9.69%
		w e w s k a ź n i k a c h		
1927/28	100	100	100	100
1928/29	99,6	69	145	95
1929/30	85,6	61	155	104

Uważne rozpatrzenie tych zestawień pozwala zanotować pewien objaw dodatni co do formy sprzedaży pozyskiwanego drewna. Bodaj, że nie podlega dziś dyskusji ta okoliczność, że, ze względu jak na czynności administracyjne, tak również i ze względu na pielęgnowanie lasu, co jest bardzo ważnem, — las, jako swoiste, nader charakterystyczne społeczeństwo roślinne, posiadające swą fitosocjologję, z reguły nie znosi wtargnięcia w swoje wnętrze człowieka, z całą jego brutalną zachłannością poziomych interesów. Operacje dokonywane na nim przez leśnika są dlań tak bolesne, jak cięcia chirurga na żywem ciele człowieka. To też, gdy takich „chirurgów“ znajduje się w lesie kilku, poczynając od leśnika-gospodarza, a kończąc na ostatniem ogniwie — pośredniku, działającym przy eksploatacji drzewostanu w terenie, — las ponosi szkody niepowetowane.

TAB. IV.

RODZAJ MATERJAŁÓW	Preliminowana masa do użytkowania			Preliminowany dochód	Cena przeciętna za 1 m³ drewna wg. preliminarza w okresie		Różnica [illegible] w stosunku do okresu 1928/29 r.
	Na pniu	w stanie ściętym lub wyrobionym na koszt Skarbu					
		w lesie	z dowozem do tartaków, kolei lub składnic		1929/30	1928/29	
	metrów sześciennych			złotych	złotych		
I. Drewno użytkowe							
Razem: 3.976.005 m³ / 100%	1.293.013 / 32.52%	2.297.556 / 57.79%	385.436 / 9.69%	143.656.662	36.16	28.46	+ 27.06
II. Drewno opałowe							
Razem: 2.508.325 m³ / 100%	709.799 / 28.29%	1.310.842 / 52.25%	487.684 / 19.48	19.779.477	7.89	5.90	+ 33.73
III. Drobnica							
Razem: 601.328 m³ / 100%	119.352 / 19.84%	481.976 / 80.16%		2.689.101	4.47	—	—
IV. Karpina							
Razem: 218.247 m³ / 100%	145.072 / 66.47%	73.175 / 33.53%	—	1.226.597	5.62	—	—
Ogółem: 7.303.905 m³ / 100%	2.267.236 / 31.04%	4.163.549 / 57.%	873.120 / 11.96%	167.351.837	22.91	18.72	+ 22.38%

TAB. VI.

Formy sprzedaży drewna opałowego

(razem z drobnicą)

Okres gospodarczy	Ogółem m³	Sprzedaż		
		Na pniu	w stanie ściętym lub wyrobionym na koszt Skarbu	
			w lesie	z dowozem do tartaków, kolei lub składnic
1927/28	3.665.696	32.65%	48.19%	19.16%
1928/29	3.516.919	31.81%	53.27%	14.92%
1929/30	3.109.653	26.66%	57.65%	15.68%

we wskaźnikach

1927/28	100	100	100	100
1928/29	96	97	111	78
1929/30	87,6	82	120	82

TAB VII.

Drewno użytkowe, opałowe i karpina razem

Okres gospodarczy	Ogółem m³	Sprzedaż		
		Na pniu	w stanie ściętym lub wyrobionym na koszt Skarbu	
			w lesie	z dowozem do tartaków, kolei lub składnic
1927/28	8.311.468	44.26%	42.12%	13.62%
1928/29	8.142.432	34.78%	53.80%	11.42%
1929/30	7.303.905	31.04%	57.00%	11.96%

we wskaźnikach

1927/28	100	100	100	100
1928/29	98	79	128	84
1929/39	87,9	70	135	88

Tendencja więc administr. Las. Pań. do sprzedaży drewna nie na pniu, lecz przy pniu względnie z dostawą, jest wysoce pożądaną i w założeniu swem zupełnie słuszną. Tendencja ta świadczy o stopniowem i konsekwentnem usuwaniu z terenu gospodarstwa leśnego osób trzecich, nie związanych z niem w sposób objektywny i technicznie niezbędny.

Odnośne liczby procentowe, a jeszcze lepiej

liczby wskaźnikowe, za ostatnie trzy okresy gospodarcze w dziale sprzedaży drewna użytkowego wskazują, że sprzedaż ta zmierza do skoncentrowania się „przy pniu“, w nieznacznym stopniu na składnicach, tartakach lub kolejach, natomiast sprzedaż „na pniu“ stale maleje ilościowo i to w tempie dosyć szybkiem.

To samo da się powiedzieć odnośnie sprzedaży drewna opałowego, jak również i w stosunku do sprzedaży wogóle.

Rola drzewnictwa w zagadnieniu aktywizacji bilansu handlowego Polski

(Dokończenie *).

16) Czy i do jakich krajów istnieją przy eksporcie specjalne trudności?

Eksport materjałów drzewnych z Polski w dotychczasowym swym rozwoju zwracał się przedewszystkiem w 2-ch zasadniczych kierunkach: na rynek niemiecki i rynek angielski. Inne rynki odbiorcze reprezentują w tym zakresie bardzo poważne możliwości, których jednak nie udało się dotąd wyzyskać z winy różnorodnych każdemu rynkowi właściwych trudności.

Przedewszystkiem tedy Polska nie posiada dotychczas dostępu na rynek hiszpański, który mógłby przed nami otworzyć bardzo ciekawe możliwości zbytu. Brak traktatu hadlowego z Hiszpańją przy niezmiernie wysokim poziomie ceł autonomicznych przekreśla wszelką możliwość tranzakcyj eksportowych.

Do rzędu krajów, które reprezentują poważne, lecz niewyzyskane dotąd przez Polskę możliwości zbytu materjałów drzewnych, należą również kraje śródziemnomorskiego wybrzeża Afryki i Małej Azji: Egipt, Syrja, Palestyna.

Nasza ekspansja zamorska zwracać się winna w kierunku tych krajów, które otwierają przed polskim eksportem materjałów drzewnych perspektywy pomyślnego rozwoju. Należy bowiem podkreślić, że Egipt, Syrja i Palestyna stanowią rynki zbytu, których pojemność wzrastać będzie szybko w miarę ich postępu gospodarczego. Przesłanką, od której zależą szanse naszego eksportu materjałów drzewnych na te tereny będzie stworzenie odpowiedniej sieci składów konsygnacyjnych. Ponieważ brokerzy angielscy nie zdołali opanować żadnego z 3-ch wymienionych rynków, przeto eksporter, szukający zbytu dla swych artykułów drzewnych, będzie musiał starać się dotrzeć bezpośrednio do konsumenta. Ogólne warunki finansowe, panujące w Egipcie, Syrji i Palestynie, wysuwają potrzebę kredytowania sprzedaży (sprzedaż cif port odbiorczy), co oczywiście stanowić będzie czynnik, paraliżujący rozrost tranzakcyj w szerszym stylu. Warunki lokalne budownictwa wysuwają konieczność przystosowania do nich typu eksportowanych materjałów drzewnych. Wreszcie czynnikiem, który w obecnem położeniu wpływa hamująco na rozwój naszej ekspansji w tym kierunku, jest brak bezpośredniej linji okrętowej i wynikająca stąd konieczność przeładunku wysoce szkodliwego dla niektórych typów wyrobów drzewnych. (Należy w nawiasie zaznaczyć, że Svenska Orient-Linien, która obsługuje szlaki, wiodące do Egiptu, Sirji i Palestyny, nie stoi na wysokości zadania). Projektowane uruchomienie bezpośredniej linji okrętowej, łączącej polskie porty wyjściowe z krajami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, wytworzyłoby niewątpliwie warunki, bardziej sprzyjające rozwojowi w tym kierunku naszego wywozu materjałów drzewnych.

Należy wreszcie na liście krajów, które otwierają się dla naszej ekspansji w zakresie materjałów drzewnych, wymienić Argentynę. Rynek drzewny tego kraju interesuje się najwyższem gatunkami materjałów drzewnych i ofiarowuje za nie wysokie ceny. Czynnikiem, który w poważnej mierze utrudnia rozwój polskiego eksportu do tego kraju, jest jego wielkie oddalenie od Europy oraz brak odpowiednich koneksyj, któreby utorowały drogom naszego przemysłu drzewnego dostęp na rynek Argentyński. Nie jest również obojętną okoliczność, że towar, wysyłany na sprzedaż do Ameryki Południowej, z reguły czeka długo na moment realizacji, co oczywiście wymaga ze strony eksportera bardzo znacznych wkładów pieniężnych.

17) Jakie typy kredytów eksportowych są pożądane w interesującej WP. gałęzi produkcji?

Analiza obecnego stanu rzeczy prowadzi nieodparcie do wniosku, że najpilniejszą potrzebą przemysłu drzewnego jest odpowiednia organizacja pomocy kredytowej. W chwili bieżącej poza zarządem lasów państwowych przemysł drzewny niema na zakup surowca kredytu, gdyż przy obecnej konstrukcji przepisów prawnych uzyskanie kredytu rzeczowego pod zastaw materjałów drzewnych jest niemożliwe, a kredyt osobisty prawie nie istnieje. Lasy państwowe, kredytując surowiec, liczą 12% w stosunku rocznym, żądając jednakowoż gwarancji Banków, co podnosi koszta tego kredytu do 16% rocznie. Kredyt taki jest dla przemysłu wysoce uciążliwy. W ten sposób praca firm przemysłowych w zakresie produkcji surowca jest możliwa tylko dzięki szybkiemu stosunkowo obrotowi surowcem. Tem się też tłomaczy, że wciąż jeszcze eksportujemy dość poważne ilości surowca. Bez porównania gorzej przedstawia się sytuacja w przemyśle tartacznym, który nie może pracować bez 9-miesięcznej tanich kredytów przemysłowych, gdyż tyle mniej więcej czasu upływa od zakupu surowca do chwili jego realizacji w formie materjału przetartego. Kredytu frachtowego nie udzielają polskie koleje poza bardzo nielicznemi wyjątkami, które potwierdzają regułę. Kredyt lombardowy nie istnieje zupełnie. Kredyt dyskontowy jest wysoce utrudniony żądaniem trzech podpisów, wymaganych przez statut Banku Polskiego. Jedną z najpilniejszych potrzeb przemysłu drzewnego jest stworzenie rzeczowej podstawy dla kredytów. Podstawą taką może być zastaw rejestrowy, umożliwiający zabezpieczenie udzielonych kredytów na materjałach okrągłych i tartych, znajdujących się jeszcze w posiadaniu dłużnika. Do

*) Patrz Nr. 24 z roku zeszłego.

piero z chwilą uzyskania sankcji ustawodawczej dla tych przepisów będzie można myśleć poważnie, czy to o zorganizowaniu kapitałów krajowych dla potrzeb przemysłu drzewnego, czy też o ściągnięciu do polskiego przemysłu drzewnego kapitałów zagranicznych o charakterze finansowym i do wyeliminowania w ten sposób kapitałów o charakterze handlowym.

Dla uzupełnienia przedstawionego obrazu stosunków, panujących w tej dziedzinie, należy dodać, że Dyrekcja Banku Gospodarstwa Krajowego opracowała projekt, rozwijający zasady, na jakich opierać się ma pomoc kredytowa Banku dla drzewnictwa. Projekt przewiduje uruchomienie na razie 3.000.000 zł. w formie kredytów zabezpieczonych zastawem surowca i materjałów tartych. Realizacja tego projektu opóźnia się jednak ze względu na konieczność uzgodnienia pewnych dezyderatów, przemysłu drzewnego (co do podniesienia „płynności" zastawu) z różnorodnemi przepisami prawa cywilnego, obowiązującemi w poszczególnych dzielnicach kraju. Ostatnio Bank Gospodarstwa Krajowego wysunął propozycje kredytowania przemysłu drzewnego za pośrednictwem banków, które skupią w granicach swej działalności poważniejsze kompleksy interesów drzewnych.

W związku z inicjatywą doradcy finansowego Rządu polskiego, p. K. Dewey'a, rozważano również w kołach przemysłu drzewnego projekt stworzenia w kilku ważniejszych ośrodkach kraju składów warrantowych, które otwierałyby możliwość finansowania drzewa w okresie, jaki upływa od momentu przetarcia do chwili ulokowania towaru na rynku. Jak wiadomo, zmotyfikowany Statut Banku Polskiego dopuszcza możliwość udzielania kredytów gwarantowych. Możliwość ta nie była jednak dotąd przez władze Banku Polskiego należycie wykorzystana. Należy jednak dodać, że warunkiem uruchomienia składów warrantowych dla drzewa jest stworzenie odpowiednich, na poważnych kapitałach zakładowych opartych towarzystw składowo warrantowych, co z natury rzeczy wymagać będzie znacznych wkładów pieniężnych.

18) Jakie zwolnienia lub ulgi podatkowe, w jakich rozmiarach i do jakich towarów powinny być stosowane dla ułatwienia eksportu?

Pod rządem obecnie obowiązujących przepisów eksport półfabrykatów i wyrobów gotowych z drzewa jest wolny od podatku obrotowego. Natomiast eksport drzewa wywożonego w stanie nieobrobionym opłaca stawkę podatku. Taki stan rzeczy nie wywoływałby żadnych zastrzeżeń z punktu widzenia ogólnej polityki gospodarczej, gdyby nie okoliczność, że firmy zagraniczne, które prowadzą w Polsce zorganizowany skup drzewa nieobrobionego, nie opłacają wogóle podatku obrotowego, co stawia je w nierównie lepszych warunkach konkurencyjnych w stosunku do pośredników krajowych. Wobec niepokojącego wzrostu obcego pośrednictwa, które zgarnia znaczną część korzyści, płynących z eksportu drzewa nieobrobionego, należałoby, zdaniem naszem, znowelizować odnośne postanowienia Ustawy o podatku obrotowym — w kierunku zrównania ciężarów podarkowych, jakie ponoszą firmy krajowe i zagraniczne.

19) Zagadnienie, poruszone w pytaniu 19-em nie jest dla przemysłu drzewnego aktualne.

20) Jakie są najpilniejsze postulaty WP. w dziedzinie wywozowych taryf kolejowych?

Jak wiadomo, Biuro Reformy Taryf przy Ministerstwie Komunikacji opracowuje obecnie bardzo gruntownie projekt przebudowy systemu taryf towarowych, który liczyć się musi z koniecznością dostarczenia Skarbowi kolejowemu nadwyżki wpływów w wysokości 160.000.000 zł. na cele zamierzonych robót inwestycyjnych. Jakkolwiek rozumiemy doskonale wielką potrzebę wykonania szeregu prac inwestycyjnych, zmierzających w kierunku naprawienia ogromnych zaniedbań w tej dziedzinie, jakie odziedziczyliśmy w spadku po rządach zaborczych, to jednak nie możemy pominąć poważnego niebezpieczeństwa, które może zaciążyć fatalnie na rozwoju naszego eksportu w razie wprowadzenia większej podwyżki taryf eksportowych, nieliczącej się ze stanem konjunktury na zagranicznych rynkach odbiorczych. Niezależnie od wysokości projektowanej podwyżki niezmiernie doniosłe znaczenie posiadać będzie również data jej wejścia w życie. Wedle ostatnich wiadomości, Min. Komunikacji zamierza wprowadzić w życie nową zreformowaną taryfę przewozową 1 marca, albo 1 kwietnia r. 1929. Pragniemy tedy zwrócić uwagę, że wybór tej daty, nieliczący się ze specyficznemi warunkami, w jakich pracuje przemysł drzewny, może wywołać bardzo przykre komplikacje, które zaciążą przedewszystkiem na eksporcie materjałów tartych. Nie ulega bowiem wątpliwości, że wysokość taryfy przewozowej wywiera pewien wpływ na kształtowanie się ceny surowca drzewnego loco las. Jeżeli zatem podwyżka taryfy wchodzi w życie w jesieni — na progu rozpoczynającej się kampanji, musi ona wywołać pewien spadek cen surowca. Ciężar wprowadzonej podwyżki taryf rozkłada się wtedy bardziej równomiernie na własność leśną (która osiąga nieco niższe ceny) i na przemysł przetwórczy. Jeżeli natomiast podwyżka przychodzi na wiosnę, t. zn. w momencie, kiedy firmy przemysłowo drzewne posiadają już zapasy surowca nabytego po cenach, nieliczących się z prowadzoną podwyżką (której nie było jeszcze w okresie zakupu), wynikające stąd podrożenie kosztów własnych produkcji całym ciężarem spada na barki przemysłowca drzewnego. W tych warunkach dokonana podwyżka mogłaby albo całkowicie przekreślić szanse eksportu, albo też narazić firmy eksportowe na wielkie straty pieniężne, a tem samem osłabić ich podstawy finansowe. Przytoczone argumenty przemawiają chyba w sposób dostatecznie przekonywujący na rzecz konieczności przesunięcia terminu wejścia w życie taryf eksportowych na materjały drzewne do początku następnej kompanji, to znaczy do jesieni r. 1929.

Wreszcie pragniemy przy tej sposobności podkreślić z całym naciskiem konieczność utrzymania w mocy w ramach przyszłego systemu taryf kolejowych specjalnych przywilejów dla eksportu materjałów drzewnych we wszystkich kierunkach.

Komunikat Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Polsce

Wyciąg z protokułu posiedzenia Komitetu Wykonawczego Rady z dnia 9 lutego 1929 r.

W gdańskiem czasopiśmie „Holzexporteur" N. 2 z dnia 26 stycznia 1929 r. ukazała się notatka zatytułowana „Ein Skandal in der polnischen Holzindustrie".

Notatka, zarówno przez swoją treść jak i formę (tłusty druk) pomawia w sposób mający wzbudzić sensację, bliżej niewymienioną osobistość, stojącą na czele jednej z firm drzewnych i odgrywającą wybitną rolę w życiu organizacyjnem drzewnictwa polskiego, o stratę 600-700.000 zł. Wobec powyższego został na żądanie organizacyj, wchodzących w skład Rady, zwołany w dniu 9 lutego r. b. Komitet Wykonawczy Rady Naczelnej, który stwierdził, iż sensacyjna wiadomość, podana przez gdański Holzexporteur, nie jest uzasadnioną w stosunku do żadnej z firm, na czele których stoją czynni przedstawiciele życia organizacyjnego drzewnictwa polskiego i że wobec tego wiadomość podana przez „Holzexporteur" musi być uważana za złośliwą insynuację, mającą posłużyć do podważenia powagi organizacyj drzewnych w Polsce i mogącą poważnie zaszkodzić interesom nietylko poszczególnych firm, ale całości przemysłu i handlu drzewnego w Polsce.

Dalej z uwagi na to, że wydawnictwa S-ki z ogr. odp. „Holzexporteur" w Gdańsku prowadzą stałą kampanję przeciwko Radzie Naczelnej Związków Drzewnych i przeciw interesom prywatnego przemysłu i handlu drzewnego w Polsce, zapadła na wniosek członków Komitetu Wykonawczego następująca uchwała:

Wydawnictwa S-ki z ogr. odp. „Holzexporteur" w Gdańsku uznać z punktu widzenia interesów polskiego przemysłu i handlu drzewnego za szkodliwe i wobec tego zerwać wszelkie stosunki z temi wydawnictwami.

Ponadto Komitet Wykonawczy Rady Naczelnej postanowił ogłosić publicznie treść niniejszego w formie komunikatu.

DZIAŁ TECHNICZNY

INŻ. D. GOLDBERG i M. KAGAN
WARSZAWA

O wyrobie płyt klejonych (dykt)

(Ciąg dalszy)

Fabrykacja dykt

Sposoby fabrykacji

Zanim przejdziemy do opisu fabrykacji dykt musimy zaznaczyć, że stosowane są dwa zasadnicze sposoby fabrykacji: sposób m o k r e g o k l e j e n i a i sposób s u c h e g o k l e j e n i a .

Sposób mokrego klejenia stosowany jest prawie we wszystkich fabrykach krajowych.—Jestto stary sposób, jaki powstał przy wyrobie pierwszych dykt w Rosji i gdzie utrzymał się również dotychczas.

Sposób suchego klejenia natomiast przedstawia sobą nowoczesny typ fabrykacji, za pomocą którego pracują we wszystkich innych krajach.

Ażeby ułatwić zorjentowanie się w dalszej treści, podamy szematy przebiegu fabrykacji dla obydwóch sposobów.

Sposób mokrego klejenia

1. Magazynowanie na placu wzgl. na wodzie kloców;
2. Parowanie wzgl. gotowanie kloców
3. Przerzynanie wedł. długości za pomocą piły poprzecznej;
4. Otrzymanie wstęgi fornirowej przez łuszczenie kloca na rozwijarkach—łuszczarkach;
5. Cięcie na miarę tej wstęgi nożycami;
6. Sortowanie arkuszy fornirowych;
7. Uwarstwienie arkuszy fornirowych klejem;
8. Układanie fornirów w paczki, stanowiące dykty;
9. Klejenie za pomocą prasy hydraulicznej, ogrzewanej parą
10. Suszenie sklejonych dykt;
11. Chłodzenie wysuszonych dykt;
12. Obrzynanie dykt na miarę, ew. szlifowanie i wygładzanie.

Sposób suchego klejenia

1. Magazynowanie na placu wzgl. na wodzie kloców;
2. Parowanie wzgl. gotowanie kloców;
3. Przerzynanie wedł. długości za pom. piły poprzecznej;
4. Otrzymanie wstęgi fornirowej przez łuszczenie kloca na rozwijarkach—łuszczarkach;
5. Cięcie na miarę tej wstęgi nożycami;
6. Suszenie fornirów;
7. Sortowanie fornirów;
8. Fugowanie (obcinanie krawędzi fornirów);

9. Spojenie fugowanych kawałków fornirowych;
10. Obcinanie na miarę nożycami spojonych fornirów;
11. Ponowne sortowanie;
12. Uwarstwienie klejem fornirów;
13. Układanie w paczki dyktowe fornirów;
14. Klejenie w prasie hydraulicznej na gorąco wzgl. na zimno;
15. Ponowne wysuszenie gotowych dykt (nie zawsze);
16. Obrzynanie dykt na miarę, ew. szlifowanie i wygładzanie.

Przy sposobie mokrego klejenia forniry w stanie mokrym uwarstwia się klejem i układa się jeden na drugi, krzyżując kierunek włókien, tworząc tem płyty dyktowe.— Kilka takich płyt, złożonych w paczkę, zakłada się do prasy hydraulicznej, zaopatrzonej w ogrzane parą stalowe płyty. Każdą paczkę dykt umieszcza się między dwiema stalowemi płytami prasy. Każda prasa ma kilkanaście płyt, a więc jednocześnie można załadować do prasy kilkanaście paczek dykt. W prasie dykty pod wpływem ściskania, działającem z siłą 25—30 kg. na ctm. kw., zostają sklejone i częściowo, wskutek ciśnienia i gorąca, wysuszone.

Ostateczne wysuszenie dykt może być osiągnięte albo przez odpowiednie ich przechowanie na składzie, albo co też najczęściej się praktykuje, przez ponowne załadowanie do specjalnej prasy, która jednocześnie z wysuszeniem, usuwa wypaczenie dykt.

Po wysuszeniu gotowe dykty obrzyna się na miarę i ewentualnie poddaje się je dalszej obróbce.

Przy suchem klejeniu przebieg produkcji pozostaje na początku ten sam, co i przy sposobie mokrym, lecz otrzymane łuszczone forniry nie kleją się ze sobą w stanie mokrym, lecz wpierw zostają one wysuszone.

Niepełno wymiarowe odcinki wstęgi fornirowej dają się po wysuszeniu połączyć ze sobą i tworzą wstęgę sztukowaną z odcinków. Taka wstęga sztukowana, a pocięta na wymiary, może być użyta narówni z fornirem jednostajnym, gdyż technika pozwala na tak doskonałe spojenie odcinków, że całość nie traci na wytrzymałości mechanicznej. Przy mokrem klejeniu podobne spojenie odcinków nie może być dokonane i wobec tego odcinki przy fabrykacji mokrej mogą być użyte tylko na wypełnienie wkładek środkowych do dykt niższych gatunków, podczas gdy spojone forniry suche nieznacznie tylko obniżają wartość gotowego produktu.

Wysuszony fornir skleja się tak samo, jak i przy sposobie mokrym na prasie hydraulicznej, lecz ciśnienie stosowane jest w tym wypadku mniejsze, od 10 do 22 klg. na ctm. kw. Temperatura pary cyrkulującej w płytach stalowych prasy, reguluje się zależnie od rodzaju kleju na 80° do 125°. Czasami przy klejeniu suchem płyt się wcale nie ogrzewa, czyli klei sie na zimno.

Po sklejeniu dykty są właściwie gotowe i pozostaje jedynie obrzynanie ich na miarę. Czasami jednak dykty po prasowaniu poddaje się suszeniu przy niskiej temperaturze, żeby dać możność ulotnić się wilgoci, która przy szczelnem zamknięciu prasy nie zdążyła usunąć się z dykty, a dostała się tam z roztworu klejowego.

Porównanie sposobów fabrykacji

Z powyższego opisu widzimy, że przy mokrem klejeniu odpada zupełnie suszenie fornirów przed ich sklejeniem, jak również i spojenie odcinków, wobec czego cały ten proces jest o wiele prostszy.

Wielki nacisk prasy przy mokrem klejeniu wstrzymuje forniry od kurczenia się w kierunku prostopadłym do włókien, tak że po wyjściu z prasy otrzymuje się płyty dyktowe tych samych długości i szerokości, jakie miały forniry pojedyńcze przed ich sklejeniem.

W przeciwieństwie do sposobu suchego klejenia nie trzeba przy sposobie mokrym powiększać wymiarów pojedyńczych fornirów o wielkość skurczu od uschnięcia, podczas gdy przy klejeniu suchem fornir w trakcie suszenia kurczy się bardzo poważnie (patrz zestawienie Nr. 1), tak że dla osiągnięcia pożądanej miary płyt dyktowych wymiary fornirów surowych powinny być wzięte o 5—7% większe.

Podanym zaletom mokrego klejenia trzeba jednak przeciwstawić wiele stron ujemnych. Wskutek dużego nacisku w prasie, jaki jest potrzebny przy klejeniu mokrych, a wobec tego miękkich fornirów, te ostatnie ustępują i wydają płyty o miarze blisko o 12% słabszej, niż suma grubości, składających się na całość fornirów. Chociaż przy suchem klejeniu również zachodzi pewna deformacja, ale suchy fornir jest o wiele mniej podatny i zmniejszenie grubości sięga najwyżej 4%.

W ten sposób to, co się zyskuje przy mokrem klejeniu na szerokości, traci się przy mokrem klejeniu na grubości.

Ponieważ jednak skurcz w kierunku szerokości wstrzymany zostaje przy mokrem klejeniu dzięki wielkiemu ściśnięciu warstw fornirowych w prasie, powstają w gotowej płycie dyktowej natężenia, które prawie zawsze dają się we znaki w postaci wypaczenia się dykty, lub powstania na jej powierzchni drobnych rysów (występujących szczególnie przy polerowaniu), skoro dykta zostanie poddana wpływom atmosferycznym.

Co się tyczy jakości samego klejenia, posiada mokre klejenie pewne zalety. W mokrem drewnie pory jego są otwarte i przy prasowaniu klej łączy się z wilgocią zawartą w świeżych fornirach i lepiej przenika przez otwarte pory. Rozumie się, trzeba przytem uważać, ażeby klej nie był za rzadki, gdyż zostaje jeszcze więcej rozcieńczony przez wilgoć drewna i może stracić na swojej sile wiązania.

Względna taniość i łatwość mokrego klejenia były przyczyną jego początkowego rozpowszechnienia. Do Polski sposób ten przeszedł w niezmienionej postaci z Rosji. Niewysokie koszty inwestycyjne w porównaniu z fabrykacją suchą, odegrały w tem wielką rolę.

Zagranicą mokre klejenie zostało prawie wszędzie zastąpione przez sposób suchy, gdyż tylko tym sposobem wykonane płyty dyktowe wolne są od natężeń wewnętrznych, nie paczą się, nie dają rysów powierzchownych i stanowią materjał odporny i stały pod względem deformacji.

A co najważniejsze, że nie każdy gatunek drewna może być na mokro klejony (jak np. sosna) i dopiero sposób suchy otworzył przed przemysłem dyktowym nowe widnokręgi, które zapewniają świetną przyszłość tej dziedzinie przemysłu drzewnego.

Na tem kończymy ogólny opis dwóch zasadniczych sposobów fabrykacji dykt (sposób tak zw. klejenia na zimno, rozpowszechniony głównie w Ameryce,

częściowo w Szwecji, który to sposób musimy również zaliczyć do k ejenia suchego — opiszemy później) i przechodzimy do opisu poszczególnych procesów fabrykacji oraz potrzebnych do tego maszyn.

Szczegółowy opis fabrykacji.

Parowanie drewna

U wstępu tej pracy podaliśmy kilka uwag, dotyczących magazynowania drzewa. Następne stadjum jest parowanie wzgl. gotowanie kloców. Proces ten odbywa się za pomocą parowania w dołach, albo komorach lub kotłach gorącą parą, nasycającą drewno i zmiękczającą jego zawartość. W ten sposób obrobione drewno lepiej się przeciwstawia łupaniu się i pękaniu przy wytwarzaniu fornirów. Czasami zamiast parowania stosuje się gotowanie. Parowanie, wzgl. gotowanie powoduje oprócz zmiękczenia drzewa, wyłużenie z drewna części zawartej w niem soli.

Parowanie odbywa się najczęściej bez poprzedniego okorowania kloców.

Na parowanie kloców przy fabrykacji fornirów zwraca się wielką uwagę i niedocenienie tego stadjum obróbki odbija się bardzo ujemnie przy następnem łuszczeniu kloców.

Powstające przy rozwijaniu na łuszczarkach forniry przechodzą z kształtu cylindrycznego w formę płaską, wobec czego włókna wewnętrzne wstęgi fornirowej poddają się rozciąganiu, zewnętrzne zaś ściskaniu i jeśliby zwartość drewna nie posiadała dostatecznej elastyczności, powstałyby liczne naderwania i rysy w kierunku równoległym do włókien.

Zmiany następujące w drzewie pod wpływem nasiąknięcia wilgocią (co właśnie przy parowaniu wzgl. gotowaniu następuje), nie są dobrze zbadane. Niektórzy powiadają, iż pory drzewa przytem otwierają się, lecz badania mikroskopijne tego nie potwierdziły. Najwyżej może być mowa o rozpuszczaniu się żywicy i garbników, zawartych w drewnie.

Parowanie przy wysokiej temperaturze i ciśnieniu jest bardzo niebezpieczne, gdyż może wywołać destylację i niektóre z pochodnych destylacji okazują się już przy temperaturze 125°C. Unika się temperatury wyższej od 105°C. Dalej, im większe ciśnienie, tem krótszy jest okres czasu parowania, potrzebny dla zmiękczenia drewna. Jednak przy drewnach szpilkowych trzeba unikać ciśnienia wyższego ponad 3 atm. Drzewo liściaste nie wytrzymuje wogóle ciśnienia, które powoduje wewnętrzne natężenie w klocach i wobec tego drzewo liściaste paruje się wyłącznie parą nasyconą bez żadnego ciśnienia

Gotowanie drzewa w porównaniu z parowaniem ma tę ujemną stronę, że trwa dłużej ponieważ drzewo jest złym przewodnikiem ciepła i płynów. Przedłużenie okresu gotwania może drzewu zaszkodzić, ponieważ niektóre gatunki przy długiem gotowaniu tracą kolor. Natomiast gotowanie daje możność lepszego regulowania temperatury, niż parowanie i zwiększa pewność, iż cały ładunek drzewa zostanie równomiernie przesiąknięty wilgocią. Dalej manipulacja przy gotowaniu jest związana z większemi trudnościami transportowemi, ponieważ opuszczanie kloców do dołów z wodą i wyjmowanie z powrotem jest pracą kosztowniejszą, niż wprowadzenie do komór lub kotłów przy parowaniu. Jeśli kloce są bardzo grube i czas potrzebny na przeparowanie jego aż do rdzenia powinien być długi, zachodzi obawa, iż warstwy zewnętrzne będąc pod dłuższym wpływem wilgoci i temperatury, niż warstwy głębiej położone, będą uszkodzone. Ażeby tego uniknąć stosuje

się przy klocach grubych takie postępowanie, przy którem nie trzyma się kloca aż się nie przeparuje do rdzenia, lecz wpierw łuszczy się go na grubość warstwy zmiękczonej, poczem pozostały kloc paruje się dalej i tak do końca.

Konstrukcje komór i kotłów do parowania oraz dołów do gotowania i parowania podamy później przy opisie urządzeń pomocniczych.

Po parowaniu (gotowaniu) zdejmuje się z kloców korę. Zwykle pod wpływem gorąca kora łatwo się odsłaja od bieli, tak że operacja ta odbywa się zapomocą obsadzonej na kiju skrobaczki zaraz po wyjęciu kloca z parni.

Przerzynanie według długości

Przerzynanie kloca na odcinki krótsze odbywa się po parowaniu wzgl. przed, zależnie od warunków lokalnych. Kloce się wyrzyna na odcinki, długość których odpowiada wymiarowi pożądanych do otrzymania fornirów. Ponieważ każda fabryka jest przygotowaną do wyrobu pewnych wymiarów dykt, długości tych odcinków są ściśle ograniczone. Podział długiego kloca na odcinki krótsze jest manipulacją bardzo ważną, gdyż w tym momencie określa się w znacznej mierze stopień wyzyskania surowca.

Manipulant przy wyrzynaniu powinien znać przebieg całej fabrykacji i tak wyrzynać kloce, aby wydajność masy drzewnej jakościowo i ilościowo była możliwie największą.

Wyrzynanie odbywa się zapomocą pił poprzecznych ręcznych lub mechanicznie napędzanych. Krój powinien być prostopadły do osi kloca.

(D. n.)

DAS POLNISCHE HOLZ

Rundschreiben des Generalrats der Holzverbände in Polen

Auszug aus dem Sitzungsprotokoll des Executivausschusses des Generalrats vom 9 Februar 1929.

In der Danziger Zeitschrift „Holzexporteur“ No. 2 von 26 Januar 1929 erschien eine Notiz betitelts „Ein Skandal in der polnischen Holzindustrie“.

Diese Notiz, die sowohl ihrem Inhalt als auch der Form nach (fetter Druck) auf eine sensationelle Wirkung abzielt, schreibt einer naher unbezeichneten an der Spitze einer Holzfirma stehenden und im Verbandsleben der polnischen Holzwirtschaft eine führende Rolle spielenden Persönlichkeit Verluste von 600-700.000 Zł. zu. Im Hinblick auf das oben Angeführte wurde auf Verlangen von Verbanden, die zu dem Generalrat gehören, für den 9 Februar l. J. der Executivausschuss des Generalrats einberufen, welcher festgestellt hat, dass die dem Danziger „Holzexporteur“ entstammende sensationelle Nachricht gegenüber keiner der Firmen begründet ist, an deren Spitzen tatige Vertreter des Verbandslebens polnischer Holzwirtschaft stehen, und dass demzufolge die durch den „Holzexporteur“ verbreitete Nachricht als eine boshafte Zumutung angesehen werden muss die darauf abzielt, das Ansehen der Holzverbande in Polen zu untergraben und die somit nicht nur den Interessen einzelner Firmen aber der Gesamlheit der polnischen Holzindustrie u. = Handels Schaden zufügen kann.

Weiters in Betracht darauf, dass die Zeitschriften, die im Verlag der „Holzexporteur G. m. b. H“. Danzig, erscheinen, standig gegen den Generalrat der Holzverbande und die Interessen der privaten Holzindustrie u. = Handels in Polen ankämpfen, wurde auf Antrag der Mitglieder des Executivausschusses folgender Beschluss gefasst:

Die Zeitschriften, die im Verlag der „Holzexporteur G. m. b. H.“ in Danzig erscheinen vom Standpunkt der Interessen der polnischen Holzindustrie u. = Handels für schadlich anzusehen und jegliche Beziehungen mit diesem Verlag abzubrechen.

Ueberdies beschloss der Executivausschuss des Generalrats den Inhalt obigen Beschlusses in Form eines Rundschreibens zu veröffentlichen.

Preisnotierungen

Nachstehend die Richtpreise per 1 m³ (cbm) frei Waggon Verladestation (wo nicht anders vermerkt).

Kiefer: Blocke sh. 43-44.; Langholz (das Stück 1 m. im Durchschnitt) sh. 20.; Stammware in Blocken loco Grenze Mk. 90; Mittelware Zł. 100 Astreine Seiten loco Grenze Mk. — .— Waggonbretter Mk. 60; Waggonbohlen Mk. 58 (beides loco Grenze); Telegraphenstg u. Masten sh. 20 bis 23; Grubenholz $ 3.40 Sleepers loco Danzig d. St. sh. 9.3; Schwellen l. T. Mk. 4.75 (loco Grenze).

Fichte: Langholz sh. 18 Bohlen 1 Std £ 11 loco Danzgi Schleifholz $ 3.15.

Eiche: Prima Fournierstamme £ 8 — 9; Stamme von über 50 cm. £ 5.10; von 40 — 49 cm. sh. 70—75, von 30—39 cm. sh. 55—60; Stammware in Bl. (loco Danzig) £ 4.15; Schwellen d. St. $ 1.50; Binder (Ausl.) $ 14.— Plançons (Kbfuss) sh 4. Friesen $ 30.

Ahorn:	astfrei	von	35	cm.	im	Zopf	sh.	50
Weissbuche	„	„	25	„	„	„	„	25—28
Erle	„	„	25	„	„	„	„	43 - 47
Birke	„	„	25	„	„	„	„	25—27
Espe	„	„	25	„	„	„	„	30—32
Rotbuche	„	„	30	„	„	„	$	5.50 —6

LE BOIS POLONAIS

L'accord du bois polono-allemand

Vu le maintien fermement decidé du gouvernement polonais, lequel, en plein accord avec nos spheres economiques, avait designe le jour du 10 janvier comme terme preclusif pour la conclusion de l'accord provisoinel concernant le debit du bois entre la Pologne et l'Allemagne, le 14 de ce mois nous eumes a'Varsovie la visite du representant du ministere allemand de l'economie nationale, le conseiller Strohmeyer; par suite des pourparlers entames aussitôt par ce dernier, le 19 cour, fut signe a'Varsovie par le ministre polonais des Affaires Etrangeres, mr. A. Zaleski et l'envoyé allemand a'Varsovie, mr. U. Rauscher, un accord dont nous donnons ci-dessus le texte.

1.

L'Allemagne reconnait a la Pologne un contingent de 1.250 000 m³ pour l'importation du bois scié (pos. 76 du Tarif de Douane allemand), pour laquelle quantite le taux actuel d'un mark par double quintal ne sera pas augmenté.

Ce contingent doit etre exporte en Allemagne dans le delai du temps suivant l'entree en vigueur de cet accord jusqu'au 31 decembre 1929.

Dans les limites de l'accord actuel, on entend sous „bois scie“ le bois qui est compris par la pos. 76 du Tarif de Douane allemand, c'est a-dire le bois de construction et d'usite, dur et mou, scie dans la sens de la longueur ou autrement, non rabote.

2.

La Pologne s'engage pour tout le temps à partir de l'entree en vigueur de l'accord actuel jusqu au 31 decembre 1929 de fixer pour les blocs et rallonges (pos. 228 p. 2a et b. et p. 4 du Tarif polonais) le droit de sortie comme suit:

Blocs et rallonges pour 100 klgr.

a) de coniferes 0,40 złotych

b) de bois de feuille hetre et aune excepte 0,20 złotych

c) de tremble non travaille 1,50 złotych

Sous „bois rond“ on comprend le bois nommé

en pos. 228 du droit de sortie polonais (p. 2a et b) ainsi que le bois de tremble brut (p. 4) (avec exception cependant du bois d'aune), des dimensions suivantes: pour le bois de coniferes la longueur minime est de 3 metres, le diametre au bout fin de 20 ctm sans compter l'ecorce: pour le bois a feuilles la longueur minime est de 2 metres, le diamêtre au bout fin, sans compter l'ecorce-de 20 ctm.

On a convenu que le metre cubique de bois scie mou est egal a 600 klgr., celui du bois scie dur a 800 klgr.

3

Le debit du bois prévu en p. 1 et 2, aura lieu sans permissions spéciales, l'exportation du bois scie n'est sujette qu'au contrôle reciproque dos quantités effectivement transportees par la frontiere. Tous les trois mois aura lieu la comparaison mutuelle des tableaux respectifs. Les differences ev, devront etre mutuellement eclaircies et reparees.

4.

A l'occasion de la comparaison des quantitées du bois exporte selon p. 3, la partie allemande nommera les quantites du bois scie polonais qui auront ete emmagasinees dans les magasins de transit de l'Allemagne.

Si ces quantites de bois devront former exclusivement des magasins de transit, elles ne seront pas mises a valoir sur ce contingent de bois scie prevu sous p. I; si cependant elles auront ete deposees dans des magasins de transit mixtes ou bien dans des magasins de douane privais, elles ne seront mises a valoir sur ce contiagent qu'avec la moitie de toute leur quantite.

5.

Le bois correspondant aux p. 1 et 2 sera privilegie dans les deux pays sous chaque rapport. Cela ne concerne cependant pas l'adaptation des droits conventionnaux.

6.

Le bois expedie des stations polonaises pour etre transpòrte en Allemagne et appartenant aux especes mentionnees en p. 1 et 2, sera considèré comme de provenance polonaise. Si cependant des documents prouveront sa derivee d'un autre pays, non polonais, ce bois ne sera pas mis a valoir sur le contingent du bois scie prevu sous p. I.

7.

Le bois transporte par la Pologne ou bien par l'Allemagne ne doit pas etre mis a valoir sur le contingent prevu sous p. I.

8.

L'accord actuel n'influence en aucune maniere les futures decisions du prochaim traite de commerce dans sa partie concernant le reglement du debit du bois.

9.

L'accord actuel sera ratifiè et entrera en vigueur: en ce qui concerne les droits de douane prevus sous p. 1 et 2 des le moment de l'echange des documents ratifiants, echange qui aura lieu a Berlin: quant au reste de ses decisions 5 jours apres la signature donc le 24 janvier 1929, avec valabilite jusqu'au 31 decembre 1929.

Si l'accord actuel ne sera pas dedit par un des deux gouvernements jusqu'a l'octobre 1929 au plus tard, il restera en vigueur encore pendant une annee, donc jusqu'au 31 decembre 1930, avec le même contingent de bois scie polonais (p. I).

10.

L'accord actuel a ete dresse en deux exemplaires identiques en polonais et en allemand. Les deux textes ont la même valeur.

THE POLISH TIMBER

The Polish - German timber negotiation

Thanks to the influence of the established position of the Polish Government, which in agreement with economic circles appointed the day of January 15 th as the final term of conducting the temporary timber traffic negotiation between Poland and Germany, on the 14 th inst. there arrived in Warsaw the representative of the German State Land Ministry Councillor Strohmeyer who began the negotiations. The result of same was that on the 19 th inst. the Polish Minister of Foreign Affairs Mr. Zaleski and the German Minister in Warsaw Mr. U. Rauscher signed the following contract:

1.

Germany concedes to Poland the import consignment of timber (Nr. 76 of German custom-duty) to the amount of 1.250.000 cubic metres for which present custom-duty at the rate of 1 German mark per one double quintal will not be raised.

This consignment must be exported to Germany from the time that this negotiation comes into force till December 31 st. 1929 year.

According to the present negotiation, it is settled, that as timber we must consider this wood in the category of Nr. 76 of German custom-duty. i. e.: wood for building, heating, hard, and soft, of oblong shape, or in another way prepared, unplaned.

2.

Poland is obliged, from the time that this agreement comes into force till December 31 st 1929 year, inclusively for logs and planks (Nr. 228 point 2 a and b. and point 4 of the Polish custom - duty) when exporting to Germany, to settle export duty at the following rates:

Logs and planks	per 100 kgs
a) from pine trees	0,40 zł.
b) from leafy tres except beech — tree and alder tree	0,20 „
c) unsquared aspen	1,50 „

As uncut logs must be counted, as that mentioned in Nr. 228 of the Polish export custom-duty (point 2 a and b), as also unsquared aspen (point 4), except alder-tree. viz. in the following measurements: pine minimum length 3 metres, diameter at the thin end 20 ctm. measured without bark.

It is agreed to count 1 cubic metre of soft timber as equalto 600 kgs. and 1 cubic metre of hard timber as equal to 800 kgs.

3.

The timber transaction, foreseen in points 1 and 2, is made without giving special permission and according to the export of the timber is only subject to mutual revisions of the quantities, actually transported across the frontier. The respective position will be mutually compared at the end of overy 3 months. Errors will be explained and withdrawn by mutual agreement.

4.

At the moment of comparing exported quantities, according to the point 3 th. the German side will inform, what quantities of Polish timber are stored in transit store—houses in Germany.

If these quantis es of timber are stored for special transit store-houses, they will be not counted in the timber consignment, foreseen in point 1., but if they are stored in different transit store-houses, or private custom store-houses, they will be counted in the aforesaid consignment but only as half.

5.

The timber included in points 1 and 2 will be treated in both countries in every respect on the principle of the greatest privileges. However it does not concern the conventional customs.

6.

The timber sent to the Polish loading stations for export to Germany, included in those kinds mentioned in points 1 and 2, is considered as of Polish origin. In case it is proved, on the base of the origin certificate, from other countries, and not Polish origin it will never be counted in the timber consignment, foreseen in point 1.

7.

Timber transported through Poland and Germany cannot be counted as a consignment foreseen in point 1

8.

This contract does not decide future settlements of conducting negotiations as regards the settlements in timber transaction.

9.

This contract will be accepted and will come into forth, respecting custom-duties, foreseen in points 1 and 2 at the moment of exchange of the ratification documents, which will take place in Berlin, but to the remaining settlements on the 5 th day after signature i. e. January 24 th 1929 year. and which are valid till December 31 st 1929 year.

In case this contract is not disputed by one of the governments at the latest by October 1 st. 1929 year it will remain valid for onee more year i. e. till December 31 st. 1930 y. inclusivelg with consignment for Polish timber to the same amount (point 1).

10.

Two copies of this contract were made in Polish and German. Both copies are valid.

DZIAŁ HANDLOWY

Obwodowy Zarząd Funduszu Bezrobocia w Stanisławowie stwarza odrębne przepisy

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zarządziło pismem z dnia 30 stycznia 1926 r. N. 152/0. IV iż robotnicy, zatrudnieni przy wyrębach leśnych, są na równi z robotnikami rolnymi wyłączeni z pod działania Ustawy z dn. 18 VII 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Na skutek tego zarządzenia przemysłowcy drzewni nie zgłaszali robotników leśnych, zajętych sezonowo, do Zarządu Funduszu Bezrobocia. Gdy w kwietniu 1927 r. Obwodowy Fundusz Bezrobocia w Stanisławowie zażądał od właścicieli tamtejszych aksploatacji leśnych zapłaty z tytułu ubezpieczenia wszystkich bez wyjątku robotników, zajętych przy robotach lasowych, twierdząc że wyżej wspomniane rozporządzenie nie jest więcej w mocy, zwróciła się Rada Naczelna Związków Drzewnych w Polsce do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z zapytaniem czy rozporządzenie na wstępie powołane ma jeszcze moc obowiązującą. W odpowiedzi na to zapytanie zawiadomiło Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej Radę Naczelną pismem z dnia 27 kwietnia 1927 r. Nr. 2876/0 IV, że stanowisko Ministerstwa wyrażone w piśmie z dnia 12/I 1926 r. Nr. 152/0 IV nie uległo zmianie i żadne zmiany tego stanowiska nie są zamierzone, wobec czego robotnicy zatrudnieni przy wyrębach leśnych narówni z robotnikami rolnymi nie podlegają obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia. Równocześnie Ministerstwo zawiadomiło Radę, że treść tego pisma przesyła do wiadomości Dyrekcji Funduszu Bezrobocia w celu zakomunikowania go Zarządowi Funduszu Bezrobocia w Stanisławowie. Pomimo to, jak się dowiadujemy, Zarząd Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Stanisławowie powziął obecnie ponownie decyzję, że robotnicy zatrudnieni przy manipulacji

leśnej winni być zabezpieczeni na wypadek bezrobocia.

Syndykat Interesentów Drzewnych we Lwowie zwrócił się w tej sprawie do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie i do Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Warszawie z prośbą o ponowną interwencję w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej.

Szwecki eksport drzewny

Szwecki eksport drzewny utrzymał się w r. 1928 mniej więcej na poziomie r. ub. Gdy w pierwszych jedenastu miesiącach 1927 wywieziono 5.060 tys. m³, to w tymże okresie roku następnego wywóz ten wynosił 5.159, tys. w grudniu nastąpiło prawdopodobnie wyrównanie. Szczupły wywóz w początkach roku spowodowany dłuższym strajkiem wyrównany został w końcu roku wobec zwiększonych dostaw do Anglji, która nabywała sortymenty specjalne, przyczem zapotrzebowanie jej miało charakter dopełniający dla dokonanych w lecie wielkich tranzakcyj, wynikających z dokładnego planu gospodarczego. Plan ten odgrywa w Anglji poważną rolę z uwagi na znaczny stopień zorganizowania tego rynku drzewnego. Wynikiem tego stanu było dość szybkie zmniejszenie się zapasów na tartakach z początkiem stycznia r. b., wynoszących znikome ilości. Stan zamówień z początkiem roku bieżącego ocenić można na 250 tys. standartów, a więc mniej więcej tyle co przed rokiem. W tych warunkach po pewnem wahaniu przemysł drzewny przystąpił do intensywnej pracy, wynikiem tego była zwyżka cen, która zgodnie z ruchem sezonowym zaczęła się w listopadzie po lekkim ich zachwianiu się w październiku. W dalszym ciągu ceny mają tendencję mocną.

Pewne obawy wywołuje konkurencja rosyjska, która w roku bieżącym wystąpi bardzo silnie w szczególności na rynku angielskim. Jak się okazuje obok wielkich tranzakcyj angielsko-rosyjskich poważne umowy zostały zrobione również pomiędzy Rosją a Holandją, co będzie musiało wpłynąć w pewnej mierze na zmniejszenie zainteresowania rynkiem holenderskim ze strony innych dostawców. W każdym razie szwecki rynek drzewny cechuje w tej chwili raczej optymizm w stosunku do najbliższej kampanji tartacznej.

(Kom. P. I. E.)

Z Czechosłowacji

W Czechosłowacji daje się w ostatnich czasach fabrykom beczek brak klepek bednarskich do tego stopnia we znaki, że czeskie Ministerstwo Przemysłu i Handlu zamierza wydać zakaz wywozu klepek z Czechosłowacji. W sprawie tej Związek Izb Handlowych czechosłowackich ma się w najbliższym czasie ostatecznie wypowiedzieć.

Z Rosji sowieckiej

Podążając po linji najmniejszego oporu postanowiły sowieckie władze państwowe celem aktywizacji rosyjskiego bilansu handlowego wzmóc wydatnie eksport drzewa w najbliższym roku gospodarczym. Ze względu na nierentowność wywozu drzewa okrągłego z Rosji centralnej i północnej rozporządzających największymi obszarami leśnymi, wobec wysokich kosztów transportu wzmożony wywóz ma dotyczyć przedewszystkiem materjałów tartych, których, z dostawą w nadchodzącym okresie nawigacyjnym, sprzedano już dotychczas następujące ilości: do Anglji 550.000, Holandji 91.000, Niemiec 54.000, Belgji 16.000 Afryki PŁD. 7.000 i Francji 6.000 standartów. Łącznie więc sprzedano do tej pory poszczególnym krajom importującym ok. 724.000 standartów drzewa tartego.

Sprzedaże te, dokonane po stosunkowo bardzo niskich cenach, mogłyby poważnie zaważyć na światowym rynku drzewnym gdyby nie to, że prawdopodobnie w większej swej części pozostaną tylko transakcjami papierowemi. Brak bowiem gotówki niezbędnej na przeprowadzenie szeroko zakrojonego programu eksploatacyjnego i tartacznego oraz niezwykłe trudności aprowizacyjne, nastręczające się państw. przedsiębiorstwom leśno-przemysłowym w związku z koniecznością wyżywienia licznych rzesz robotniczych, nie mających możności wobec panującej w Rosji klęski głodowej zaopatrzenia się własnem staraniem w środki żywności — powodują, że przewidziane do końca stycznia b. r. prace związane z wykonaniem tegorocznego programu eksploatacyjno-tartacznego uskuteczniono dotychczas zaledwie w 14%. Nie rokuje to pomyślnych horoskopów przyszłorocznemu eksportowi materjałów tartych z Rosji.

Z pośród sortymentów okrągłych państwowe trusty leśne sprzedały dotychczas ok. 2 miljonów m. p. papierówki przeważnie do Niemiec i ok. 1½ miljona m. p. kopalniaków. Całą produkcję dębiny okrągłej z Ukrainy zakupiła od Ukrlestrustu firma F. Moritz Muller w Lipsku, przyczem odbiór tej dębiny idącej tranzytem przez Polskę odbywa się na granicy polsko-niemieckiej.

W sprawie nadpłaconych ceł wywozowych

Wiele firm, które wywiozły za granicę drzewo okrągłe w czasie między 18-tym grudnia z. r. a 24-ym stycznia b. r., a więc w czasie między ekspiracją dawnego, a wejściem w życie nowego prowizorjum drzewnego i w związku z tem musiało opłacić cła wywozowe autonomiczne w miejsce niższych ustalonych w poprzedniem i obecnem prowizorjum drzewnem, zabiega wobec zawarcia nowego prowizorjum drzewnego i zastosowania ustalonych w niem wywozowych stawek celnych również do wszystkich innych krajów, z którymi wiążą nas traktaty handlowe, o zwrot wynikłej stąd różnicy. Według posiadanych przez nas informacyj starania te pozostaną bez skutku jako pozbawione zdaniem miarodajnych władz wszelkiego prawnego uzasadnienia.

Podwyżka autonomicznych ceł wywozowych

Rozporządzenie co do podwyższenia wywozowych ceł autonomicznych dla drzewa okrągłego w postaci dłużyc i kloców tartacznych do zł. 3.— za 100 kg., zaś specjalnie dla olchy okrągłej do zł. 6— za 100 kg., jest obecnie ostatecznie uzgadniane między zainteresowanemi ministerstwami, poczem, przypuszczalnie jeszcze w połowie b. m., nastąpi jego ogłoszenie przez Ministerstwo Skarbu. Z chwilą wejścia w życie tego rozporządzenia wywóz olchy będzie obciążony cłem ok. 54 zł. za 1 m³ a więc tem samem zupełnie uniemożliwiony. Natomiast cło wywozowe na wszelkie inne rodzaje drzewa okrągłego w wysokości 3 zł. od 100 kg. będzie do czasu wygaśnięcia polsko-niem. prowizorjum drzewnego posiadało tylko teoretyczne znaczenie, gdyż nie będzie się ono odnosiło nietylko do wywozu do Niemiec ale też do żadnego z tych krajów z którymi wiążą nas traktaty handlowe, zawierające klauzulę największego

uprzywilejowania. A traktaty takie mamy z wszystkimi krajami, które wchodzą w rachubę jako odbiorcy polskiego drzewa.

W sprawie nowej taryfy kolejowej

Nowa dokonana przez Biuro Reformy Taryf Kolejowych klasyfikacja towarów, przeprowadzona w związku z zamierzoną podwyżką taryfy towarowej, w której drzewo i jego pochodne otrzymały symbol K. (K_1, K_2 i t. d.) szczęśliwa pod względem konstrukcyjnym, nie zmienia jednak faktu, że nowa taryfa będzie dla drzewa zawierała podwyżkę o ok. 30% w stosunku do obecnej. Byłoby tak niezrozumiałem i nieuzasadnionem gdyby podwyżka ta miała rzeczywiście nastąpić, szczególnie wobec stałej recesji konjunktury w zakresie obrotów drzewem, że nie można wątpić, iż zabiegi Rady Naczelnej Zw. Drz. w kierunku redukcji przewidzianych dla drzewa stawek, zostaną uwieńczone pomyślnym rezultatem.

Porty w Gdańsku i Gdyni zamarzły

Jak nam donoszą z Gdyni i Gdańska oba te porty zamarzły pod wpływem długotrwałych ostrych mrozów, w związku z czem żegluga morska z tych portów została całkowicie przerwana. Jedyna nasza szansa w obrocie drzewnym z krajami zamorskiemi jak Anglją, Holandją, Belgją i t. d, mianowicie niezamarzanie naszych portów w czasie kiedy konkurencyjne kraje skandynawskie i Rosja mają zamknięty dostęp do żeglugi morskiej, zawodzi w obecnym pod każdym względem krytycznym czasie i może w razie dalszego trwania dotychczasowej temperatury odbić się bardzo poważnie na naszych interesach eksportowych.

Wiadomości handlowe

Transakcje

F-a Teklas, Słonim sprzedała f-ie Majerowicz i Recht, Pińsk ok. 10.000 m³ dłużyc sosnowych f-co tartak w Słonimie po sh 21 za m³

W wyniku licytacji przeprowadzonej przez Dyrekcyj L. P. w Łucku w dn. 29 stycznia b. r. uzyskano za drzewo w stanie wyrobionym (kloce i dłużyce) następujące ceny: W Nadleśnictwie Klewań za dłużyce dębowe od 74.83 zł. do 85.64 zł. i za dłużyce sosnowe po 44.95 zł. za 1 m³. W Nadleśnictwie Smidyń-Wyżwa za dłużyce olszowe po 43.58 zł. za 1 m³. W Nadleśnictwie Podłużne za kloce dębowe po 52.13 zł. za 1 m³.

F-a Martens i Daab, Warszawa zakupiła od p. Schalitta 2.000 m³ sosnowych materjałów obrzynanych zeszłorocznego tarcia w tem połowa grubszych, 30% półczystych reszta do ostrego kantu za cenę f-co wag. Warszawa zł. 85. Ponadto ta sama firma zakupiła od p. Schalitta 1.500 m³ stolarki sosnowej do wyboru w tem 1050 m³ od 2" wzwyż, 450 m³ cieńszych. Cena grubszych wymiarów zł. 140. — cieńszych zł. 125 f-co wag. Warszawa. Obmiar w calach angielskich, nie reńskich.

F-a K. Cukier i Syn, Warszawa zakupiła u p. Fort. Zdziechowskiego w Miechowie Kal. 3.600 szt. dębu starodrzewia za sumę 42.000 $.

Hr. Tarnowski sprzedał f-ie Zachodnie Tow. dla Eksportu Drzewa, Warszawa ok. 600 mórg lasu w odległości 4 km. od st. Niekłań za cenę 165.000$.

F-a Telechany S.A. w osobie p. K. Zdziechowskiego sprzedała f-ie Lodag 10.000 m³ sosny po cenie sh. 17.

F-a Zachodnie Tow. dla Eksportu Drzewa, Warszawa sprzedała f-ie Edelsztein i Jachniuk, fabryce fornirów w Kostopolu ok. 3.000m³ olchy na st. Matyńsk.

F-a Oskar Berezowski, Warszawa sprzedała f-ie B-cia Majzner i Grundland ok. 180 ha lasu przy st. Tomaszgród za cenę 50.000 $. Las ten ma zawierać ok, 14.000 m³ użytku.

F-a Teklas, Słonim sprzedała ok. 2.500 m³ bloków sosnowych f-ie Max Scholz, Wrocław.

F-a Rathaus i Rochlin, Warszawa sprzedała fabryce dykt A. Kleiman w Nowym Dworze ok. 3.000 m³ olchy fornirowej. Drzewo to pochodzi z lasów nabytych od f-y Berliner Holzkontor - Century.

F-a K. Cukier i Syn, Warszawa zakupiła z lasów Instytutu Rolniczego w Puławach 1.200 szt. sosny starodrzewia, każda sztuka około 3 m³, za cenę 135.000 zł.

F-a Szczara (Joselewicz i S-ka) Warszawa sprzdała fabryce dykt A. Kleiman w Nowym Dworze ok. 2.000 m³ olchy fornirowej przy st. Domanowo.

F-a Anglo-European Ltd, Warszawa sprzedała ok. 5.000 m³ kloców sosnowych f-ie Tel, Warszawa po cenie za m³ f-co st Stołbce zł. 47.-. Drzewo to przeznaczone dla Dyr. P. K. P. Poznań.

Objekt leśny hr. Sliźnia o którego sprzedaży donieśliśmy w ostatnim numerze naszgo pisma, został ostatecznie nabyty nie przez f-ę Tenlas, lecz p. Neukruga i inn.

Informacje

Poszukiwane dłużyce dębowe dla tartaków w Małopolsce Wschodniej.

Wszyscy dostawcy podkładów dla P. K. P. pokryli prawie w zupełności swoje zapotrzebowanie na podkłady.

Wszystkie krajowe fabryki dykt i fornirów pokryły już prawie w zupełności swoje bieżące zapotrzebowanie na surowiec olszowy.

Krążą pogłoski, iż cały szereg warszawskich firm budowlanych znajduje się w trudnościach płatniczych. Zalecić należy wobec tego daleko idącą ostrożność w udzielaniu kredytu.

Z Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy

W dniu 3 stycznia b. r. odbyło się zebranie Rady Giełdowej Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy. Obradom przewodniczył prezes Rady p Dyr. Janusz Podczaski. Porządek obrad dotyczył przedewszystkiem sprawy wznowienia działalności Giełdy i programu reorganizacyjnego.

W obszernym referacie zobrazował dyrektor Giełdy p. mgr. A. J. Piechocki przebieg dotychczasowych prac od chwili ukonstytuowania Giełdy. Przedstawiając tak osiągnięte rezultaty, jak i momenty ustrojowo-wewnętrzne oraz konjunkturalno — zewnętrzne, które przyczyniły się do zastoju tej jedynej w Polsce instytucji, p. Dyr. Piechocki podał do wiadomości szczegółowy program reorganizacyjny. Przyszła działalność Giełdy musi w zasadzie dawać korzyści przynależnym do niej członkom, zatem na pierwszy plan wysuwa sprawę półoficjalnych notowań cen drewna użytkowego, opracowanie zwyczajów handlowych w obrocie drzewnym oraz sądownictwo rozjemcze. Są to zadania, które giełda dotąd nie wykonała, a których aktualność nie podlega dyskusji. Fachowa prasa w kraju i zagranicą przyjęła z uznaniem zamierzenia zdążające do sanacji obecnych stosunków w Giełdzie. Dwa zrzeszenia zawodowe, t. j. Związek Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu oraz Związek właścicieli tartaków i kupców drzewnych w Bydgoszczy już zaakceptowały program reorganizacyjny. Jednak dla spełnienia i wykonania tych prac konieczna jest większa aktywność przemysłu drzewnego. Bez współpracy i przy dalszej apalji sfer zainteresowanych siłą faktu będzie musiała nastąpić likwidacja tej pożytecznej instytucji, a takowa zapewnie nie byłaby chwalebnem świadectwem dla tutejszego drzewnictwa.

W konkluzji po długiej dyskusji, która wywiązała się nad referatami Rada Giełdowa po myśli wniosków wiceprezesa Rady p. Dyr. Leitgebra i starszego maklera inż. Borsuka wypowiedziała się przeciw likwidacji giełdy, natomiast postanowiła dołożyć wszelkich starań celem urzeczywistnienia programu reorganizacyjnego, opracowanego przez dyrektora Giełdy p. Piechockiego. Równocześnie postanowiono na wniosek radcy giełdowego p. dyr. Baiera zwrócić się do zrzeszeń przemysłowców drzewnych na ziemiach zachodnich z propozycją, aby zrzeszenia zgłosiły swych członków gremjalnie na członków Giełdy. Powyższe przyczyniłoby się do rozszerzenia działalności Giełdy i umożliwiłoby obniżenie składek członkowskich.

Po załatwieniu kilku spraw bieżących prezes Rady Giełdowej solwował zebranie.

Fabryka płyt klejonych („Ojkos") w Rzęśnie Polskiej obok Lwowa spalona

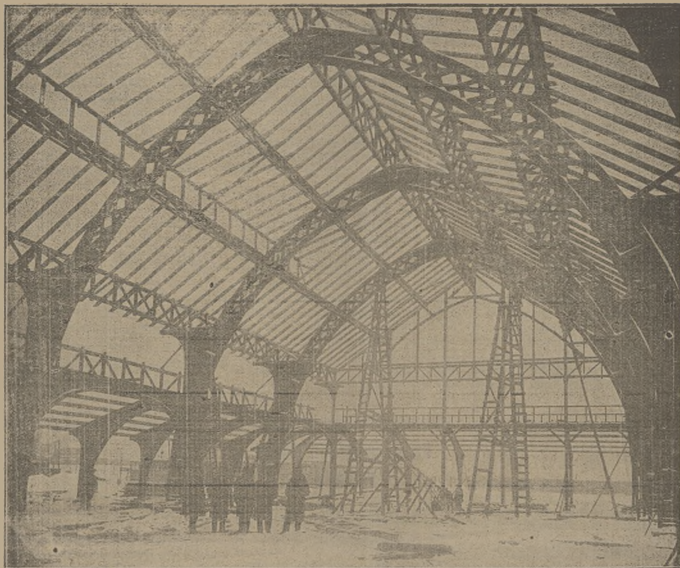
Dnia 2-go lutego b. r. wybuchł w fabryce płyt klejonych spółki akcyjnej „Ojkos" w Rzęśnie Polskiej obok Lwowa o godzinie pół do szóstej wieczorem olbrzymi pożar, który w krótkim czasie rozszerzył się z nadzwyczajną szybkością obejmując hale maszynowe, kotłownię, suszarnie magazyny i t. d. Ogień natrafiając na impregnowaną podłogę i drzewo, a więc tak podatny materjał, zamienił w zgliszcza w krótkim czasie olbrzymi kompleks fabryczny, znaczny zapas płyt klejonych i fornierów. Akcja ratunkowa prowadzona z nadzwyczajną energją przez lwowską straż pożarną, natrafiała wobec bardzo silnego mrozu na liczne trudności, zaś wskutek fatalnych stosunków drogowych dwa auta pożarne uległy w drodze ze Lwowa do oddalonej o 4 klm. Rzęsny Polskiej wypadkowi. Fabryka płyt klejonych „Ojkos" urządzona była według najnowszych wymogów, zawierała suszarnię amerykańską bardzo kosztowną, dwie prasy hydrauliczne i trzy łuszczarki z wielką ilością pomocniczych maszyn i narzędzi. Szereg budynków zostało przed trzema laty wybudowanych. Fabryka, która padła pastwą płomieni, była dzięki wytrawnemu kierownictwu dyrektora spółki akcyjnej „Ojkos" p. Dra. Csali pierwszorzędnie prowadzona i produkowała w specjalnym gatunku dykty i forniery, które były na zagranicznych rynkach zbytu bardzo poszukiwane. Przyczyna pożaru nie została narazie ustalona. Szkoda pożarem spowodowana jest bardzo znaczna i nie można jej jeszcze cyfrowo określić, cała fabryka była jednak ubezpieczona.

„Ojkos" już w najbliższych dniach przystępuje do odbudowy spalonej fabryki i zamierza ją uposażyć w maszyny odpowiadające najnowszym wymogom techniki.

Na skutek zniszczenia fabryki pozostała bardzo wielka ilość robotników bez pracy, część ich zostanie jednak zatrudniona przy uporządkowaniu spalonych objektów fabrycznych.

Ceny drewna w Polsce

Gatunek	SORTYMENT	Jednostka	W[illegible] hurtow. loco wagon	W[illegible] loco skład detal.	[illegible]ynek eksport. przeciętne ceny loco wagon stacja	[illegible]ynek eksport. przeciętne ceny cena	W[illegible] lo[illegible] wagon stacja	W[illegible] cena	W[illegible] i P[illegible] loco wagon stacja	W[illegible] i P[illegible] cena	Wschodnia Małopolska loco wagon stacja	Wschodnia Małopolska cena	Z[illegible] M[illegible] loco wagon stacja	Z[illegible] M[illegible] cena	Polska Zachodnia loco wagon stacja	Polska Zachodnia cena	UWAGI
Sosna	[illegible]loki okr. od 30 [illegible] cienkim końcu	[illegible] m³			zał.	sh. 42-4[illegible]	zał	—	zał.	—							
	dłużyce (sztuka przec. [illegible])	"			"	sh. 20											
	[illegible]loki tarte	"			gran.	mk. 90											
	deski i bale stolar[illegible]	"	zł. 120-12[illegible]	[illegible] 160	"												
	" stolarskie boczne [illegible]	"	110-125	[illegible]55		mk.											
	" środkowe	"			zał.	zł. 100											
	" i bale ang. u [illegible]	[illegible] std			Gdańs[illegible]	£ 11.10											
	" obrzynane [illegible]	[illegible] m³	75-80	110													
	" " [illegible]	"	90-95	115													
	" " [illegible]	"	110-115	[illegible]25													
	bale obrzynane 2", [illegible]	"	115	135													
	deski wagonowe niem.	"			gran.	[illegible]k. 60											
	bale wagonowe niem.	"			"	[illegible]k. 58											
	kantówka obrzyn. niewym.	"	[illegible]05	125													
	" wym. dł. do 7 m. s. do [illegible]	"	[illegible]25														
	" ciosana	"	80	[illegible]00													
	łaty (również świerkowe)	"	115-120	130													
	deski heblowane i szpuntowane	"	130	150													
	słupy telegraficzne i maszty	"			zał.	[illegible]											podkłady [illegible] 4.7%
	kopalniaki	"			"	$ 3.40											
	sleepry	1 szt			[illegible]dańsk	sh. 9.3											
	podkłady I-szy [illegible]	"			zał.	zł. 850											
Świerk	dłużyce	[illegible] m³			zał.	sh. 18											
	deski	[illegible] std			Gdańsk	£ 11											
	bale	"			Gdańsk	£ 11											
	papierówka	1 [illegible]			zał.	$ 3.05											
Dąb	okrąglaki fornierowe [illegible]	[illegible] m³			[illegible]	£ [illegible]											
	" od 50 cm. wzwyż [illegible]	"			"	£ [illegible]											
	" od 40 do 49 cm. [illegible]	"			"	sh. [illegible]											
	" od 30 do 39 cm. [illegible]	"			"	sh. [illegible]											
	materj[illegible] [illegible]y [illegible]dziomkowy [illegible]	"			[illegible]	£ [illegible]											
	" stolarski wszystkich grub.	"	175	230	"												
	" [illegible] posadzko[illegible]	"	120														
	kloce belgijskie	[illegible] szt.			"												
	towar paryski	[illegible] m³				$ 35											
	podkłady typ pruski	[illegible] szt			"	$ 1.50											
	bindry	[illegible]ykl			"	$ 14											
	klepka	"			[illegible]												
	fryzy	"			[illegible]	$ [illegible]0											
	plan sony	[illegible]kub.			[illegible]	[illegible] 4											
jesion	[illegible]ce bez sęków od [illegible] cm. w cie[illegible] k. [illegible]arka wszystkich [illegible]ubości	[illegible] m³ "	220	[illegible]0	zał.	[illegible]											
grab	[illegible] 25 cm. w [illegible] k. [illegible] grubości	[illegible] m³	60	[illegible]00	zał	sh [illegible]											
olcha	[illegible] 25 cm. w [illegible] k. [illegible]larka wszystkich grubości	[illegible] m³	[illegible]0-110	[illegible]	zał	sh 42-45											
brzoza	kloce bez sęków od 25 cm. w cienk. k. stolarka wszystkich grubości	[illegible] m³	[illegible]	[illegible]50	zał.	sh. 25-2											
buk	kloce [illegible] sęków od [illegible] cm. w cienk. k. stolar[illegible] [illegible]szystkich grubości	1 m³ "	140	190	zał.												
[illegible]	kloce [illegible] sęków od [illegible] cm. w cienk. k.	[illegible] m³			zał.	sh. 30-32											

Pawilon przemysłu drzewnego na P. W. K. w budowie

Wiadomości Związkowe

W dniu 28 b. m. odbyło się w gmachu Dyrekcji Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu zebranie Zarządu Grupy XXII Przemysłu Drzewnego, na które przybyli z Warszawy pp. Prezes Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Polsce a zarazem Prezes Zarządu Grupy XXII p. Aleksander Dąbrowski i Dyrektor Rady Naczelnej Zw. Drzewn. p. Witold Czerwiński. Pozatem wchodzący w skład Zarządu p. Dyrektor Doerman i p. Dyr. Kolski z Poznania. W zebraniu, które odbyło się pod przewodnictwem p. Prezesa Dąbrowskiego, brali udział ze strony Dyrekcji PWK. p. Dyrektor Wydziału Finansowego Radca Mikołajczak i z Wydz. Przemysłowego p. Dyrektor Dr. Piechocki oraz Dyrektor Działu Rolniczego p. Dyrektor Dr. Konopiński.

Po powitaniu zebranych przez zastępcę Naczelnego Dyrektora PWK. p. Bełzę-Ostrowskiego zagaił zebranie p. Prezes Dąbrowski, przechodząc do poszczególnych puntów porządku dziennego, jak to klasyfikacji eksponatów w danej grupie, wydania spisu wystawców katalogu, rozmieszczenia i numerowania stoisk, dekoracji stoisk, spraw technicznych i ostatecznie finansowych.

We wszystkich tych sprawach uzgodniono życzenie Dyrekcji PWK z przedstawicielami Przemysłu Drzewnego, kładąc przedewszystkiem nacisk na forsowne ukończenie pawilonu przemysłu drzewnego, który jak stwierdzono na mniejscu, jest na ukończeniu i przedstawia się imponująco, tak że będzie jednym z piękniejszych i stylowszych pawilonów Wystawy.

Niestety udział przemysłu drzewnego nie jest tak liczny jak należało się spodziewać z dużego zainteresowania w odnośnych sferach, co można jedynie przypisać obecnej ciężkiej sytuacji, jaką cały przemysł drzewny polski przeżywa. Pawilon budowany jest z wielkim nakładem sił i gotówki i potrzeba do zupełnego wykończenia go jeszcze zwłaszcza w części dekoracyjnej i do założenia koniecznych instalacyj świetlnych i wodnych dużo pieniędzy. Dlatego postanowiono jednomyślnie ponownie zaapelować do przemysłu drzewnego, by dzisiaj, gdzie prace dotąd na terenach PWK wykonane, mogą najzatwardzialszych pesymistów nawet przekonać o pomyślnym rezultacie tej imprezy narodowej, opieszałych zachęcić oględzinami terenów PWK do wzięcia udziału w Wystawie i rozebrania

pozostałego jeszcze coprawda nie dużego już metrażu.

W tym celu kooptowano przez aklamację jako dalszego członka Zarządu Grupy znanego na gruncie Wielkopolski przemysłowca p. Prezesa Związku Drzewnego Poznańskiego p. Bolesława Bystrzyckiego z Orzechowa, wybierając go równocześnie wiceprezesem tej grupy, by tem zachęcić zwłaszcza Wielkopolski Przemysł Polski do liczniejszego udziału w Wystawie, gdyż jest wprost nie do pomyślenia, by w dniu otwarcia Wystawy metraż pawilonu drzewnego miał być nierozebranym przez wystawców do ostatniego miejsca. Przy najdalej posuniętych godnych uznania ustępstwach ze strony Dyrekcji PWK piętrzą się w tej chwili duże trudności finansowe przed twórcami pawilonu, i tylko wysiłek ogółu przemysłowców drzewnych całego kraju może i musi dzieło rozpoczęte doprowadzić do pomyślnego zakończenia.

Na tem zakończono obrady, powierzając przedstawicielom Rady Naczelnej wykonanie postanowień zebrania.

Po zebraniu obecni przedstawiciele Zarządu Grupy wspólnie z p. Prezesem Bystrzyckim, który dopiero wieczorem mógł przyjechać do Poznania, spędzili kilka miłych godzin w towarzyskiem zebraniu na wymianie zdań, poświęconych zagadnieniom chwili, przyczem skorzystano ze sposobności, by wyrazić przedstawicielom Rady Naczelnej pełne uznanie za prace i oddanie dla spraw przemysłu drzewnego.

Prasa i wydawnictwa fachowe

Wyszedł z druku Nr. 1 z b. r. „Ech Leśnych" (Warszawa) czasopisma ilustrowanego, poświęconego propagandzie leśnictwa wśród wszystkich sfer społeczeństwa. Obok licznych, aktualnych ilustracyj zeszyt zawiera w treści artykuły: inż. J. Kosiny p. t. Precz z lasami, dalszy ciąg artykułu p. t. Szkody powstające przy pozyskaniu użytków ubocznych, St. Ruśkiewicza, Narodowy park natury w Białowieży, inż. A. Kucharskiego, Nasze gaje cisowe, L. Pęskiego, ponadto zwykłe, stałe działy o bogatej treści.

Vademekum für die Forst-und Holzwirtschaft. Herausgegeben unter Mitwirkung des Bundesministeriums für Land-und Forstwirtschaft und der forst-und holzwirtschaftlichen Spitzenverbande von Dr. Hugo Hitschmann, unter der Schefredaktion von Hofrat Ing. Julius Marchet, Professor an der Hochschule für Bodencultur in Wien. Verlag Karl Gerold's Sohn in Wien. Preis der Lieferung S 4.50 (Mk. 2.70).

Tego wydawnictwa o encyklopedycznym charakterze ukazał się 3-ci zeszyt. Sądząc z treści pierwszych trzech zeszytów, wydawnictwo to obejmie wszelkie dziedziny wiedzy i techniki w zakresie leśnictwa i gospodarki drzewnej. Osoba prof. inż. J. Marcheta, stojącego na czele tego wydawnictwa daje rękojmię, że będzie ono utrzymane na najwyższym poziomie i stanie się niezbędnym podręcznikiem dla każdego teoretyka i praktyka leśnika czy też przemysłowca drzewnego.

Nareszcie międzynarodowa księga adresowa branży drzewnej

Ukazało się dzieło naprawdę godne uznania: wogóle po raz pierwszy ujęto w księgę adresową, obejmującą wszystkie kraje zainteresowane w międzynarodowym obrocie drzewnym, przeszło 25.000 adresów firm branży drzewnej, zestawionych w przejrzysty sposób w jednym tomie! Uwzględnione są następujące kraje: Austrja z 5.500 adresami, Czechosłowacja (3.300), Węgry (1 000), Jugosławja (1.100), Rumunja (2.300), Polska (3.500), Niemcy (6.700), Gdańsk (150), Francja (1.000), Belgja — Luksemburg (650), Holandja (600), Anglja (700), Szwajcarja—Lichtenstein(900), Włochy (800), Hiszpanja (450), Grecja (250) i Afryka półn. (70). Zamówienia na dzieło to, którego cena, w płóciennej oprawie, wynosi austr. szylingów 30.— wzgl. ekwiwalent w każdej walucie, przyjmuje: Der Verlag „Internationaler Holzmarkt" Wien I. Tegetthoffstrasse 7—9.

Społeczne Biuro Pośrednictwa Pracy

dawniej

Referat Pośrednictwa Pracy Związku Zawodowego Leśników w R. P.

Warszawa, Nowy Świat 36 m. 4

komunikuje:

Poszukiwani: Nr. 101—djetarjusz, absolwent średniej Szkoły Leśnej lub niższej—do kancelarji, pożądana znajomość manipulacji biurowej w nadleśnictwie. Płaca 7 zł. dziennie i mieszkanie dla kawalera. Nr. 102—praktyka w Oddz. Ochr. Las. przy Województwie w X st. sł. na kresach. Nr. 103—leśnik kawaler lub chcący przyjąć posadę jako samotny na pow. 25 włók na Pomorze. Nr. 104—komisarz Ochr. Lasów na kresy. Nr. 105—w pow. Tucholskim potrzebny zarządca na 2.000 ha. Wymagane odpowiednie wykształcenie i praktyka. Wynagrodzenie w naturaljach i 300 zł. albo więcej. Nr. 106—praktykant do adm. państw. na Wołyniu. Nr. 107—nauczyciel do państwowej szkoły przemysłu drzewnego dla wykładów technologji drewna, mechaniki materjałoznawstwa i geometrji. Wynagrodzenie VII st. sł. (około 450 zł.)

Kontyngent wagonów na luty

Poniżej podajemy ustalone na ostatniem posiedzeniu Międzyministerjalnej Komisji w sprawie przydziału wagonów normy naładunku w miesiącu lutym średnio na dzień kalendarzowy według poszczególnych Dyrekcji:

[illegible]	Drzewo kopalniane	[illegible]	nieobrob	opałowe	Wywóz drzew [illegible] Gdańsk	Wywóz drzew [illegible] [illegible]
Warszawa	8	12	15	6	4	3
Radom	25	100	90	80	40	100
Kraków	20	35	50	20	8	90
Lwów	13	34	34	33	28	46
Stanisławów	30	30	30	40	40	40
Wino	20	100	80	130	60	280
Poznań	25	20	25	55	10	40
Gdańsk	5	15	20	20	30	30
Katowice	15	21	5	5	—	—
	161	356	349	389	220	629

Powołujcie się na nasze ogłoszenia

DANIEL GOLDBERG

Dypl. Inżynier

Warszawa, Twarda 10, tel. 425-53

BUDOWA, REMONT i KOMPLETNE URZĄDZENIE ZAKŁADÓW DLA OBRÓBKI DRZEWA: tartaków, fabryk fornieru i płyt klejonych, beczkarni, stolarni, wytwórni galanterji drzewnej.

URZĄDZENIA DO MECHANICZNEGO TRANSPORTU i ŁADOWANIA DRZEWA: dźwigi (windy) do wyciągania kloców z wody—łańcuchowe i linowe na każdą odległość, automatycznie działające, transportery rolkowe, łańcuchowe, linowe, pasowe—do belek, desek, odpadków i trocin, dźwigi do ładowania drzewa. Wózki, przesuwnice, tarcze obrotowe.

PALENISKA SPECJALNE na odpadki drzewne i trociny.

MONTAŻ i NAPRAWA wszelkich maszyn do obróbki drzewa, oraz silników i kotłów.

PROJEKTY, RYSUNKI, KOSZTORYSY wszelkich urządz. do obróbki drzewa.

PORADY TECHNICZNE dozór, udoskonalenia, oszczędności w produkcji, powiększenie wydajności, etc.

DOSTAWA MASZYN, silników i narzędzi nowoczesnych typów.

Obsługa klijenteli fachowa i staranna.

Liczne referencje.

298. 110/2

Zakupię w stałej dostawie

26 mm bezsęczne, bez pęknięć, suche czyste boki, obrzynane w szerok. 8, 10, 15 cm. dług. 80, 85, 95, 195, 205 215 i ponad 300 cm. Podstawa fracht loco Mecklenburg i Berlin. Oferty w języku niemieckim prosimy kierować do:

Atukorala & Co. Berlin S. 42

Adr. tel. Atukorala

288. 40/1.

Papierówkę świerkową

skrobaną lub okorowaną bez łyka, frco granica oclona, w każdej ilości zakupuje

Otto Hohna, Stolp, Pommern

295

PAPIERÓWKA

okorowana do białego i skrobana, przygotowana do przeróbki na maszyny w 1-metrowych wyrzynkach poszukiwana. Oferty w niemieckim języku frc granica Makoszowa, Zbąszyn lub Freyhan uprasza

Richard Sternberg & Co.

Breslau - Neukirch.

295

JULJAN KABAK

HOLZ-EXPORT G. m. b. H.

DANZIG, Am Holzraum 21

TELEF. 277-24. Adr. telegr.: „SAMBURSKY"

WARSZAWA. N. Rubinstein, Leszno 6, tel. 23-31

276. 50/2

MAJZNER B^CIA i GRUNDLAND

PRZEMYSŁ LEŚNY

WARSZAWA,

Leszno 77, tel. 509-67

282. 50/,,

JONSEREDS FABRIKERS S. A. w JONSERED (Szwecja)

EGZ. OD R. 1883

Wytwórnia światowej sławy:

strugarek i maszyn do wyrobu skrzyń i mebli

ogólnie uznanych za najlepsze dzięki swej bardzo dużej sprawności i wielkiemu wykorzystywaniu surowca.

Całkowite instalacje strugarń, fabryk mebli i skrzyń.

Wyłączne przedstawicielstwo na Polskę:

Towarzystwo Handlowe SVEA, Sp. Akc.

Warszawa, Mazowiecka 2, tel. 19-42

Zastępstwo na Małopolskę:

Towarzystwo dla Handlu Krajowego i Zagranicznego

Lwów, Kopernika 4

292. 65/3

CENY OGŁOSZEŃ

TARYFA KRAJOWA

OKŁADKA I-sza str., dolny pas 30×200 mm — zł. 220.—, II-ga i III-cia str., 1/1 str. — zł. 420.—, 1/2 str. zł. — 250.—, 1/4 str. zł. — 150.—, IV-ta str. 1/1 str. zł. 400.—, 1/2 str. zł. 220.—, 1/4 str. zł. 120.—. Ogłoszenia wewnątrz numeru: za 1 milimetr jednoszpaltowy przed tekstem — gr. 80, w tekście — gr. 90, za tekstem — gr. 75, drobne — gr. 15 za słowo. Od cen powyższych żadnych rabatów się nie udziela. Za terminowy druk administracja nie odpowiada. Strona = 3 szpaltowa.

TARYFA ZAGRANICZNA, CENY W DOLARACH

OKŁADKA: I-sza str. dolny pas 30×200 mm 30.—, II-ga i III-cia str., 1/1 str. 45.—, 1/2 str. 30.—, 1/4 str. 20.—, IV-ta str. 1/1 str. 40.— 1/2 str. 25.— 1/4 str 15.—. Ogłoszenia wewnątrz numeru: 1 milimetr jednoszpaltowy: przed tekstem 0.15, w tekście 0.20, za tekstem 0.15 drobne — 0.05 za słowo.

Wydawca: Spółka Wydawnicza Drzewna S-ka z ogr. odp. Redaktor naczelny i odpowiedzialny: Adam Łada-Bieńkowski

Zakł. Graf. „ARBOR", Warszawa, Solec 50, tel. 221-92